

**Compendium pulcherimu[m] Juriscanonical clarissimi Juris
vtriusq[ue] Doctoris [et] Equitis Petri Raue[n]natis Jn quo
innumerabilia aurea [et] elega[n]tia dicta [con]tine[n]tur**

Tommai, Pietro

Köln, 1507

VD16 VD16 T 1535

He[c] sunt no[n]nulle additiones facte ad Compendiu[m] p[er] eunde[m]
doctorem qua[n]do illud publice legebat in celeberrima vniuersitate
Coloniensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-99059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-99059)

Hec sunt nonnullae additiones
factae ad Compendium p eundem do
ctorem quando illud publice lege
bat in celeberrima universita
te Coloniensi.

In Rubrica de auc. et usu pal. dum
allegatur tex. cum glo. in ver. pasce. in. c. signifi
casti. de elec. Adde glo. i. dic. c. i. ver. corpore.
In eadem Ru. in ver. et nota etiam eandem glo. ad
de notata p glo. nota. et ibi p Bar. in. l. flumi
ni. §. si. ff. de dam. ifec. an in dubio videatur
facere aio nocendi. et conclusit q non. qd Bar.
ibi dicit esse nota. Adde etiam glo. in eadem Ru.
in. c. cum sis. q dictio vbi cūq. restringit ne indu
cat correctio alioz iurū. et de materia p Bar.
in. l. j. §. nūciatio. ff. de ope. noui nūcia. in. l. j.
C. de sacrosanc. ecclē. adde etiam glo. nota. isti.
de pborū obli. in ver. quibus cūq. insti. d. lega.
in ver. quibus cūq. in. l. j. ff. manda.

In Rubrica de aliena. iudi. i. ver.
ex quo colligitur limitatio. adde pulchre no
ta. per Bar. in. l. in prouinciali. §. j. ff. de ope.
noui nūcia. an et qm remediū ordinariū faciat
cessare extraordinarium.

In eadem Ru. in ver. et simulatio presumit ex
modicitate p cū. adde q Abb. vult q modici
tas p cū dicat habito respectu ad valorē actio
nis. q valor debet considerari habito respectu
ad dubiū euentū litis. et fm q est cā clara vlt du
bia. et forte non male dicit p tex. in. l. min. ff. de
regu. iur. pro q facit glo. sing. q allegat infra.

In Rubrica de arbitris. in prin.
in ver. et ideo in multis locis sunt statuta etc.
Adde q ratio illorum statutorū est fundata
sup tex. in. l. cōgruēti. C. de patri. po. et talia
statuta non videntur correctoria iuris cōis sed li
mitatiua. p ea q notat Bar. in. l. si pstante. ff.
solu. mat. Adde etiam ad id qd dicit in pn. i. ver.
et scias. q reguli text. in. l. furti. §. q iussu. ff. de
his q notat. infra. in. l. si dictū. §. si p promiserō.
ff. de enicti. ppter tñ scandalū euitandū p iu
dex cogere ptes ad cōponendū. Idau. d. cas. i.
l. qdā extimauerūt. ff. si cer. peta. et idē si diu p
tes litigassent gl. ē sin. i. c. placuit. lxxx. disti.
In eadem Ru. dñ alleg. Bar. i. l. ne in arbitris.
C. de arbi. adde etiam dē i. l. si societate. §. arbitro
rū. ff. pro soci. et quod notat Bar. in. l. diu. in

fi. ff. de custo. reo. et ibi dicit q denunciator p ad
mitti in testē. qd tamē declara vt nota. p Sali
ce. in. l. ea quidem. C. de accusa.

In eadem Ru. in v. nota pulchrā glo. in. c. dilecti.
adde q laic⁹ pter delegatōne pape excōmu
nicare. glo. est notabi. in. c. bene quidem. xcvi.
disti. in. c. pter hec. xxij. disti.

In eadem Ru. i. prima cōclusiōe adde text. nota.
et ibi Bar. in. l. cōmissa. ff. de publica.

In eadem Ru. in ver. nota. singlret tex. q sp alle
gatur. addenota. p Bar. in. l. ius publicū. ff.
de pact. glo. et doc. in. c. si diligenti. de foro cō
petē. et glo. sing. i. l. j. C. qñ imper. inter pupil.
et viduas. que voluit q non possit renūciari pri
uilegio indulto miserationis causa.

In eadem Ru. Nota sing. glo. p m. adde q est
cōis opio q de iure ciuili non p cōpromitti in
cā q ad eū spectat tanq in arbitriū. sec⁹ de iure
canoni. de quo p Alex. in. l. j. §. et post operis.
ff. de operis noui nūciatio.

In eadem Ru. in ver. tertia cōclusiō qñ cōpro
missus ē factū. adde p opione Ab. q iuramē
tū in contractu appositū habet clausulā vt va
leat eo modo quo valere pter. ē sin. in. l. cum
pater. §. fili⁹ matrē. ff. de lega. ij. que tex. alleg.
Bar. in. l. ea quaz. C. de fidei cōmiss. in. l. si qd
maior. C. de trasac. in. l. si qd p eo. ff. de fidei ius.

In eadem Ru. in ver. et scias q cōpromissum p
firmari etc. adde Bar. et ymol. i. l. obsides. ff.
de testa. Bar. in. l. diuus. ff. de iure fisci. gl. in. l. j.
C. de patri. qui filios distrac. Canonistas i
c. ex rescripto. de iure iuran.

In eadem Ru. in ver. et nota q vbi non p trasigi.
adde Bar. no. i. l. qd si ephesi. §. j. ff. de eo qd
cer. loco. vbi dicit q arbitramētū non est transa
ctio proprie et stricte sumpta.

In eadem Ru. adde gl. j. in. c. cū dilect⁹. q ponit
casus in quib⁹ non habet locū reconuentio. et
ibi per doctores ponētes alios casus.

In eadem Ru. nota sing. q cōpromittētes debēt
semp apponere illā clausulā vt intelligat lis et
questio sup omni et toto eo qd fuerit laudatuz.
ne postea opponat contra arbitriū q excesserit
limites ptiatis. non valebit tamē arbitriū ptra
sententiā vigore talis clausule. ista videt veri
or opio in. c. exposita. et ibi p Abbate.

Nota gl. p m. in. c. innotuit. q p cōpromitti in
iudicē delegatū retēta sibi p tate delegata qñ
tūcūq non fuerit specificē referuata p tās dele
gatus

651

gata. Et nota etiā glo. ibi fm Ab. q. iudex dele-
gatus i arbitriū assumpit potest vtriusq. po-
testate. z adde qd habetur in. c. nisi. de prebē.
Adde etiā q. est bonū remedium quando par-
tes nō possunt conuicere in arbitros. vt eligāt
certos amicos qbus def. pās eligēdi arbitros
vt colligitur ex. c. cum a nobis.

Nota pro intellectu. c. fina. quia nō procedit
quando ante mortem esset lata sententia. licz
nō sit mādāta executioni fm Ab. ibi.

In Rubrica de appellatione.

Sed an illud quod dicitur in principio proce-
dat in appellatione ab interloquio vtriusq. su-
spendat. vide per Bar. in. l. iij. in. ij. q. ff. de ap-
pella. rect. q. concludit. aut iudex deculit a pel-
latione z est suspensa eius iurisdiclio. aut non
deculit z tūc potest procedere in causa donec
per superiorem sibi inibebatur. de q. in. c. non
solū. de appella. in. vi. sed qd de restitutione in
integrū penita. vide Bar. in. l. illud. ff. d. appel-
la. tex. z doc. in. l. i. C. in integrū resti. postu. z
videtur concludi q. suspendatur et impediatur
executionem.

In prima colūna in ver. z nota q. a rectore ali-
cuius collegij. adde notata per Bar. in. l. i. §.
solent. ff. q. i. a pel. si. z Bar. in. l. vbi absunt.
de tu. z cu. datus ab his. vbi dicit q. in ciuita-
tibus vbi nō est iudex appellationis p. a pel-
lari a sentētijs pretoris ad ordinē decurionū.

In. ij. colūna in principio in ver. z nota q. de iu-
re ciuili. adde glo. in. l. cū proponas. C. de bo.
auer. audi. possi. Sed videtur q. valeat talis
appellatio etiā de iure canonico. quia etiā d. iu-
re canonico est gradatim appellandum nisi i
papa z eius legato. z sic in dubio videtur ap-
pellatū gradatim. adde etiā glo. singlārē in. c.
si is cui. de offi. deleg. in. vi. z Bal. in. l. aper-
tissimi. C. de iudi.

In eadem colūna in ver. nota pulcrā glo.
in. c. cum sit romana. adde Bar. nota. vbi la-
teper modernos in. l. ij. ff. de re iudica.

In tertia colūna in ver. nota q. iudex potest ci-
tare. adde notata per Bar. in. l. iuste. ff. de ac-
qui. possess. Dum tenet q. quis potest esse iur-
tus in causa p. p. in. l. cum qui. §. si epistola.
ff. de fur. in. l. i. ff. de ser. fugiti. in. l. si finita. §.
iulianus. ff. de damno infect. in. l. creditores.
in. iij. q. C. de pigno.

In eadē colūna i ver. z nota etiā singlāriter.

adde etiā vñū notabile dictū Ab. hic. q. i ter-
ris ecclesie non valet statutum laicorum con-
tra ius canonicum.

In sexta colūna in ver. q. rta est conclusio. adde
notata p. Bar. in. extrauagā. ad repmēdū. i. v.
summarie. in. l. si quis. C. de naufragijs. li. xj.
in consilio. ex facto proponitur qualiter pro-
betur casus.

In septima colūna in ver. nota glo. in. c. me-
minimus. adde q. Abbas videtur hic q. sit si-
bi contrarius in hoc capitulo dū allegat. l. ig-
norare. C. de resti. mili. z in. c. j. de peregrī.

In septima colūna in ver. z nota pulcrā gl.
adde an z quādo de minimis sit curandū. no-
rata p. Bar. in. l. si p. p. rarius. ff. de dam. in-
fec. glo. z doc. in. c. p. de rescrip. z gl. in. p. p.
mio decretalium. z nota q. licet nō possz aliq. s
aliter rem suā consequi a fure si est res pui va-
loris. non debet furem interficere. tex. ē sing.
in. l. si ex plagis. §. tabernari. ff. ad le. aqui.

In octaua colūna in ver. z nō tradas obliui-
uioni singlārē dictū Bar. adde qd nō. Bart. i
auctō. offeratur. in. si. C. de litis cōfesta. z istū
dictū Bar. d. singlārē roman. in suis singlā-
rib. Antho. d. bu. in. c. cum ad sedem. de resti.
spoli. z vide p. moder. in. l. sciendum. ff. d. ver.
obli. z adde Abb. dum alle. Bar. in. dic. auc.
in. c. ex litteris. de proba.

In nona columna in ver. volo tibi dicere vñū
pulcrum. adde q. voluit Ab. in. dic. c. puenit.
q. anteq. iudex declarat aliquem incidisse i ex-
cōmunicationē debet eū prius vocare z a de-
claratione potest appellari nisi notori. sit ex-
cessus. quia tunc non requiritur vocatio. rect.
est multū nota. in. dic. c. puenit.

In. x. colūna in v. nota etiā q. Ab. in. h. c. p. su-
luit. dum alle. Bart. in. tractatu de teste. adde
Bar. i. l. solā. C. d. testi. z Inno. i. c. cū opteat.
de accusa. vbi dicit q. si testis dixit aliquē esse
infamē debet reddere rationes etiā nō interro-
gatus. z adde glo. iij. q. iij. §. solā.

In. x. colūna i ver. scias vñū mirabile. adde
q. p. istū tex. dixit notabi. Federi. in. conalijis
quē refert Ab. hic in fine q. iudex a quo qui. p
nunciauit instrumētū nō esse feneratiū reuo-
cando inibitoria factā iudici seculari. p. post
appellationē interpositā inibere iudici secu-
lari ne appellatōe interposita pēdēte pcedat.

In vndecima columna in ver. nota singulariter glo. in. c. propositum. adde glo. in. c. j. de off. fi. delega. in. vj. et Ab. hic dicit se ponere singularem limitationem ad dictum Inno. in. c. ex parte. de hbo. significat. vbi dicit qd i delicto notorio iudex potest procedere in facto proprio. quia debet intelligi quando pena illius delicti est a lege determinata. et eodem modo dicit limitare debere notata per Bar. in. l. si forte. ff. de penis. s. voluit allegare in. l. si quis. s. j. adde etiam glo. in. c. j. de penis. in. vj. an et quando prelati possint esse iudex in causa sua. et nota ta. in. c. cum venissent. de iudi.

In duodecima columna in ver. nota singulariter et hoc dicit Abbas. Nota vnu mirabile qd excommunicatus a iure pro certo delicto pre superior iterum excommunicare pro eodem delicto aliter non iterato. nec contumacia aliter de nouo contracta. quod intelligit ex certa causa. per ea que habentur in. l. quid ergo. s. pena grauior. ff. de his qd notat. ifa.

In tertia decima columna in ver. nota tamen singulariter. addenotata per Bar. in. l. extra neo. ff. de questionibus. in. l. qui iurisdictioni. ff. de iurisdic. om. iudi. in. l. senatus. ff. de offi. pre si. et glo. singulariter in. c. cu. R. canonicus. de off. fi. delega. in. c. sanguine. iij. q. v.

In decima quarta columna in ver. nota qd quando aliquid dicatur fieri in continenti. adde notata per glo. et Bar. in. l. iij. s. cum igitur. ff. de vi et vi arma. Bar. in. l. si de eo. s. j. ff. de acquiren. possesi. in. l. iij. s. condemnatus. ff. de iudic. in. l. in bonafidei. C. de pac. in. l. lecta. ff. si cert. petita. et quod no. Bar. in. l. j. ff. iudica. sol. vbi dicit qd verbum statim. vel confestim. importat vt non requiratur noua sententia. et in. l. momentaneae. C. vnde vi. vbi dicit qd verbum mor. intelligitur non obstante aliqua exceptione. Item qd procedatur summarij. Et de verbo ilico. Bar. in. l. penult. C. de positi. qd importat summariam cognitionem.

Adde qd ter. in. c. cum parati. eo. ti. allegatur semp. et nunq. tradas obliuioni. dicit Abb. qd citatio sine termino valet et debet comparere citatus qd citatus pr. cu. quod a tamet temperameto. fm Abb. qui alle. dic. nota. Inno. in. c. fi. qd matri. accusa. possunt. qd idem est in citatione generali. sed velle qd Ab. allegasset Bar. in. l. li. ber. s. decem. ff. de ver. obliga. qui videt tene-

re contrarium. quia talis citatio est incerta. in. l. qui ante kalendas. ad fi. ff. de ver. obli. ter. in. l. ij. C. vbi in rem actio. i. l. fi. C. de iure domi. impe. in. l. iij. C. de distrac. pigno. i. l. si ea. C. qui accusa. no. possunt. ter. in. c. si epus. xvij. dist. in. c. quisq. iij. q. v. de quo p. modemos in dic. l. qd ante kalendas.

Si tu vis scire an iudex excommunicator a quo fuit appellatus possit absolvere. et concludere qd si non fuit delatus a appellationi. siue sit renuncia. tum appellationi siue no. potest. si autem est delatus a appellationi. potest ordinarius. delegatus autem no. fm Ab. sed doct. tenent contrarium fauore excommunicationis. de qd i. c. qd iudi. et. c. qua fronte. eo. ti.

Adde qd doct. tenent in. c. qua fronte. qd iudex tenetur citare partem ad actum absolutiois. cum possit pretere interesse. si autem d. factio fiat absolutio parte no. vocata tenet absolutio. de quo etiam per doct. i. c. j. de iudi. Nota tamen singulariter glo. in. c. excommunicatos. et. q. iij. que limitat dicta doct. vt pars sit vocanda qm iudex excommunicauit ad instantiam partis. scus si excommunicauit suo mero officio. de tamen Ab. qd si iudex vult reuocare excommunicationem tanq. iniusta. vel declarare nullam. no. potest nisi partibus vocatis. aliter actus non teneret. per ter. in. c. romana. s. sententias. eo. ti. i. vj. qd ter. intelligit casu. de qd b. p. Ab.

In. c. reprehensibilis. Ab. alleg. ter. in. l. no. e. ignotum. C. de admi. tuto. et ibi est glo. singularis qd idem est in prelati. qd sicut tutor qd iur. tuit licet calumniosus. debet solvere expensas de suo. no. de bonis pupilli. idem i prelati. Et adde notata per Bar. alleg. dic. l. in. l. edita. ad fi. C. de cen. i. l. j. s. si procurator. i. fi. ff. si qd ius dicen. no. obtempera. Adde etiam qd notabiliter ponit Bar. in. l. j. s. si pupill. ff. de tu. et ratio. distra.

Volo tibi allegare vnu ter. qui debet memorie commendari. fm Ab. i. c. ad hec. qd iudicia qd no. imponitur necessitas presigendi terminus appellanti. s. est in sua facultate. si tamen d. Abb. esset suspitio appellationis frustratoe. tunc iudex peccaret no. p. sigendo.

Tangit Ab. in. c. consuluit. iij. n. quid a statuto loci possit appellari. et alle. nota. per Bar. i. l. omnes populi. ff. de iusti. et i. i. l. fi. ff. de appel. recipi. cum adde Bal. in. l. quisq. C. quoz ap.

Es y.

pel. nō recipi. in l. vnica. §. similis mō. C. d. la
ti. liber. tollē. Canonistas. in. c. cu. offic. de cō
sti. 7 Abb. in rubr. eiusdē. Et nota singula
ter q. valet statutū. q. quicūq. cepit banni
tū sit dñs illius. dictū ē singulare Bal. per il
lū. tē. in l. ij. C. qui. ad liber. p. clā. nō li. Jo.
de ana. i. c. quorūdā. de iudē.

Adde q. i. c. de priore. ponitur per glo. 7 doct.
que sit pēa iudicis nō deferētis appellatiōi le
gitime. 7 pcluditur q. de iure canonico si cau
sa est criminalis debet rēponi. si civilis est arbi
traria. puniatur etiā deferētis appellatiōi friuole
fm Abb. de quo per glo. 7 docto. i. c. cū appel
latiōib. de appel. i. vj.

Quia i. c. ad hec. dicit. q. sentētia iterdicti nō
suspēditur per appellatiōem sequētē. itelligē h
de iurdictio a spiritualibus. secus in iterdi
cto ratiōe temporalis. de quo est glo. multuz
notabilis i. c. is cui. de sentē. ex cō. i. vj. que etiā
vult q. idēz i. suspensione a beneficio. Mo. etiā
q. i. d. c. ad hec. tractatur an sentētia censurę
possit suspēdi per promulgatiōem. 7 quātū ad i
terdictū latum i. locum videtur verior cōdu
sio q. possit. s. quātū ad ex cōmunicatiōem h
babet magnū dubium. 7 videtur q. glo. i. c. di
lectis. i. ver. suspēdēdum. i. si. hoc eo. ii. teneat
q. nō possit. hoc etiā videtur probari ex no
tatis per Abb. i. c. ad hec. in fine dum dicit q.
commūter tenetur q. iterdictum latum i. pso
nā nō possit suspēdi.

In. c. pterea. formatur questio. Iudex tulit
sentētiā ex cōmunicatiōis i. certū debitoz si
nō satisfaceret infra certum terminū. an credi
toz possit prorogare terminū vt nō icidat i. ex
cōmunicatiōem. 7 pcluditur q. sic. Et vltra ad
ducta per Abb. adde Bar. i. l. i. §. 7 post opes.
ff. de nomi. ope. nūcia. i. l. cum stipulatus sim
mibi a pculo. ff. de ver. obli. 7 qd. notat Bar.
in l. iij. i. si. p. cia. ff. d. dam. i. fecit.

Nota glo. i. c. pterea. q. i. sentētia ex cōmū
cations cōditionali licitum est appellare vs
q. ad eūctū cōditionis. q. q. lapsi sint decē di
es a tempore promulgatiōis. 7 Abb. in d. c. c.
pterea. alleg. glo. no. i. de. l. de pces. p. bē. i. ver.
ex nūc. q. sentētia horum verborū ex cōmuni
co te et nūc. est hec. i. et nūc. decerno q. si non
satisfecit in termino. sis tunc ex cōmunicat.

quod est nota.

Nota etiam pulcrū tex. que dicit Abb. memo
rie cōmendandū in. c. nulli. iij. q. iij. q. nota.
pbat q. supior potest ex cōmunicare p litteras
suas absq. eo q. ore proferat sentētiā. Que
runt etiā ibi doc. quid si iudex dicat ex cōmū
co te si appellas. 7 concludit Inno. que sequi
tur Abb. q. est in ipsa p. latione verborū ex
cōmunicatus. 7 intelligit q. pcedat excom
municatio.

Et scias q. in. c. secundo requiris. tractantur
duo per glo. 7 doc. p. d. mū est. nūquid clau
sula appositā in aliqua dispositiōe concernat
officia tam pcedentia q. sequētia. Secundū
est. de aliqua qualitate appositā in aliqua dis
positiōe nūqd. concernat officia. 7 vltra addu
cta per Abb. adde notata p Bar. in l. i. si. ff. de re.
dubi. in l. doli. ff. de ser. corrup. vbi dicit vñ
quod reputat multū nota. 7 glo. nota. in. c. cū
singula. in ver. prioratibus. de p. bē. in. vj.

Si aliquis quereretur a te. an appellatio dicat
beneficiū. 7 dicas q. sic. vt in. c. an sit. ex quo i
feritur q. clausula appellatiōis remota cōcro
sa 7 sic merito restringēda.

Dum Abb. dicit q. sentētia que sequit appella
tionem legitimā non conualecet per deser
tionem appellatiōis. alleg. tex. 7 glo. quā vi
citoridinarīa in. c. licet. de sentē. excom. in. vj.
Adde tu glo. notabi. in. de. si appellatiōem. in
glo. si. de appell.

Nota dictū nota. Inno. in. c. sepe. quod ap
probat pro notabili Abbi in si. q. si iudex pro
nunciavit super aliqua exceptiōe 7 non cōdē
nauit in expensis. potest vsq. ad finē cause cō
demnare in expensis. licet post sentētiāz dif
finitivā nō possit cōdemnare post illum dic.
Nota dic. notabilissimū fm Abb. in. c. cōstitu
tus. q. procedit argumentū a simili. licz illud
non sit offiūno simile. s. modus destruendi h
argumentū est probare dissimilitudinē in illo
actu ad quē fit collatio.

Nota dic. nota. Abb. in. c. constitutus. q. illi
de vniuersitate possunt statuere vt nō valeat
actus nisi habeatur omnī cōsensus. ex quo
a principio hoc voluerunt offic. quod tamē
limitat notabiliter nisi ppter illam reforma
tionem impederetur vtilitas ecclesie. alle. etiā

glo. quam dicit ppetuo notāda in. c. si cui. de elec. in. vi. q. vniuersitas potest statuere vtraleat accus gerendus a pluribus de vniuersitate. l. 3. nō faciat maiore pētori vniuersitatē.

Nota singulare dictum docto. in dic. c. constitutus. q. de generaliconfuetudine creditur assentioni legati de latere i preiudiciū alteri. se-
cus de inre. gl. e. nota. i. c. si cur. d. sentē exco.

In decimasexta columna. in ver. z nota vñū singulare. Adde Bart. quem Abb. non alle-
gavit. i. l. recusare. §. si. ff. ad trebel. i. l. sciēdū. ff. de legatio.

In eadem columna in versi. nota vñum qd ē multū notabile. adde de materia sigilli. gl. sin-
gularem in. c. inter dilectos. de fide instrumen-
to. que probat q. in contrariis maguarum
rerum z principū non licet sigillare sigillo ali-
eno. Inno. tamen videtur tenere contrarium
in. c. innotuit. de electio. glo. in. c. quāto. d. his
que fiunt a pzela. q. crimē falsū incurrit qui si-
gillo alieno furtiue suscepto vtitur. glo. in. c. i
memoria. t. r. distin. q. voluit q. carta dicatur
falsa si habens sigillū propriū posuit alienū.
glo. i. l. gaus. ff. de pig. actio.

In decima octaua columna in ver. nota q. ex
comunicato. adde q. excomunicato nō est dā
da elemosyna. glo. in. c. nō offus. v. q. v. l. vi
de glo. i. c. q. d. cam. l. ij. dist.

In vigesima columna. in ver. nota etiā ex eo/
dē textu vñū pulcrum. q. quando quis agere
vult lege diffamari. C. de ingenu. z manu. de
ber agere corā iudice actoris quia sustinet vi-
ces actoris. z actor sequitur forū rei. Pau. de
castro in. l. in criminali. C. de iurisdic. om.
iudi. sed Abb. tenet contrariū in. c. si quis cō-
tra clericū. de foro cōpe. cuius opio mihi pla-
cet q. ē originaliter reus.

In vigesima prima colūna. i. ver. z nota sin-
gulariter. adde qd notabiliter cōsultit oldra.
in cōsilio. ccc. xxiiij. quod incipit. factū est tale
dñs noster. q. non sufficit facere mentionem
de gratia expectantis nisi etiam fiat de clausu-
sula anteferri. z nota q. abrasio i clausula ap-
pellatio. remo. viciat rescriptum. glo. est sin-
gularis in. c. inter dilectos. de fide instrumen.
in ver. consumptū.

In eadem rubrica ad finem in ver. memorie

commenda. Adde quod nota. voluit Bart.
in. l. si. §. citia. ff. de liberatione lega. q. si testa-
tor dicat ratiōem tutele quā Titius egit cuz
lucio reposci nolo. nō intelligitur liberatus lu-
cius. quia ibi ponitur causa demonstratiōis.

In Rubri. de accusationibus i. ij.
colūna. In ver. z quia Ab. in b. c. primo. Ad-
denotata p. Bar. in. l. si constante. ff. solu. ma-
tri. z ille dicitur in extrema paupertate q. stat i
hospitali. l. si quis ad declinandum. C. de epis.
z cle. z est differentia inter pauperē z inopē.
quia pauper ē qui parum habet. z inops qui
nihil habet. Pau. de castro in dic. l. si quis ad
declinandū. z nota q. hereditas opulenta di-
citur illa que affert opes sine veratione. locu-
plex etiam cū veratione. glo. est singularis i. l.
si quis mihi bona. §. si suus. ff. de acq. here. §. 3.
Ange. i. suo p. silio vltio.

In eadem rubri. in. ij. columna. i. ver. scias q.
oportet. adde q. tex. in. l. sine p. sinito. ff. d. pe-
nis. dicit singularem. Bal. in p. silio. ccciiij. q.
si iudex simpliciter banniuic aliquē q. intelli-
gitur bannitus vsq. ad decēniū. adde etia. ad
ibi dicta notata per Bart. in. l. penultima. C.
de senten. que sine cer. quantita. in. l. ait proz.
§. i. ff. de iudic.

In eadem colūna. in ver. nota q. presumitur
adde Bart. in. l. si plures. in ver. si pars. ff. de
admini. tuto. Ange. in. l. vim passaz. §. mulie-
rē. ff. de adulte. Bal. in. l. cū qui. C. d. epis. et
cle. in quibus locis habetur q. p. sinit p. tra a/
liquē rōe male societatz.

In eadem rubrica. in. iij. columna. in ver. et
nota singulariter. adde Ange. in. l. q. accusare.
ff. de accusatio.

In eadem rubrica in. iij. columna. in versicu.
z nota q. si testis. adde notata per Bart. in. l.
post legatum. §. his §o. ff. de his qui. vt indi.
z notata aucten. si dicatur. C. de testibus. z p.
Joan. de imo. in. c. i. d. iudi. vbi inter alia dicit
q. si testis se sponte non offert sed est citat⁹ vel
productus a parte licet possit se excusare. dici-
tur sponte testificari z est suspectus. Alex. in
dic. §. his vero. Adde etiam Bart. in. l. iij. ff.
de testi.

In eadem rubri. in sexta columna. in versicu. z
nota glo. magistratū. adde q. si de iure cōmu/
65 ij

in pro delicto est pena corporalis et ex forma
statuti sit pena pecuniaria. procurator tamē
non potest intervenire. De quo pulchre per
Bar. i. l. j. ff. de pub. iudi.

In eadem ru. in. viij. colūna. in d. nota glo. i.
c. qualiter. adde de interpretatione sententie.
Bar. in. l. ij. l. de senten. ex periculo recitan.
7 glo. i. l. ij. C. commi. vel episto. glo. 7 doct.
in. c. ex parte. ultimo. de verbo. significatōe.
7 Bal. in. l. ne in arbitris. l. d. arbitris. vbi lo
quitur de arbitro. 7 potest a mala interpretati
one appellari. Bal. in. l. quicunq. l. de servis
fugiti.

In eadem rubri. 7 columna. in versi. nota gl.
in. c. cū oporteat. adde Bar. in. l. lex cornelia.
ff. de un. duz dicit q. videtur facta iniuria toti
agnationi. et sic videtur esse testis in causa pro
pria.

In eadē rubri. in nona colūna. i. ver. nota gl.
ad quā sit quotidie. adde Bal. in. l. filio. ff. de
libe. 7 posthu. q. per salutationē intelligit fa
cta reconciliatio. glo. in. c. cū adrianus. lxiij.
distinc. domi. in probemio sexti. Bal. i. c. im
penales. de pbi. alie. seu. vbi vendēdo iūmico
presumit fecit reconciliatio.

In eadem columna. in versicu. ex quo infert.
Abb. adde Bar. in. l. i. lictus. ad finez. ff. de his
qui noran. i. fa.

In Rubrica de accusationi. in vj.
Dum allegatur Bar. in. l. si confessus. ff. de cu
sto. reo. adde Bar. in simili. in. l. i. i. fine pñci.
ff. de edēdo. Ab. i. c. atsi clerici. de iudi. gl. in. c.
ex penitētib. l. distin.

In Rubrica de apostatis. in ver.
nota pulcrā glo. adde text. 7 glo. in. c. nō li
ceat. xij. q. vltia. q. p. gressuuz mōasterij tollit
ingrātudo.

In Rubrica de bigamis. nota q.
alle. text. in. c. nuper. an sufficiat aliquid fieri d
facio. 7 adde notata per Bar. in. l. vbi pactū.
l. de transactio. in. l. continuus. §. cū quis.
ff. de ver. obliga. in. l. licet. ff. v. legatoruz no
mie caueatur. in. l. mutiane. ff. de cōditi. 7 de
mōstratio. in. l. filij. §. si quis. in. l. ff. de legat.
prestan. i. l. si. §. sed quia. l. cōia de le. in. l. nō
putant. §. non queuis. ff. de cōtra ta. i. qbus
locis dicit q. si statutum punit cedentē proce

dit quādo actio est nitefacta. 7 ideo dicit Pan
lus de castro in consilio. cccxxvij. q. statuti
faciens mentioem de venditōe nō pprehē
dit venditōem nullā.

In rubrica de Baptismo. in ver.
si. 7 nota etia3 vñ. adde glo. nota. in. c. de in
de. xxvj. dist. que vñt q. per baptismū tollat
ois irregularitas.

In eadem rubri. in si. adde glo. in. c. baptis
mū. de consecra. dist. iij. an aqua mixta alio
liquore conficiat baptismū. 7 respōdet q. si p
ualet aqua. sic. alio non. Nota etia q. nō ē ne
cesse q. aqua baptismi sit benedicta. glo. in. §.
sz istud. xxvj. dist. nec valet baptismus si di
catur mergo te. glo. in. c. multi. de cōsecre. dist.
iij. 7 ad probandū que3 esse baptisatū vñt
stis plene probat. glo. est singularis in. c. pla
cuit. de infantibus. de consecra. dist. iij.

Et baptizari loco vel risu nō recipit caracte
rē. glo. est in. §. ecce. j. q. j. 7 i aqua maris sit ba
ptismus. glo. est. j. q. j. c. detrahe. in. c. j. de cō
secre. dist. iij. 7 plus operatur in nobis bap
tismus q. oli circumcisio. qz circumcisio tollebat
penam nō tamē aperiebat portā paradisi. gl.
in. c. quod autem apd. de consecra. dist. iij.
7 plus valet baptismus q. penitentia. quia p
baptismū tollitur peccatuz 7 pena. glo. est in
c. sine penitētia. de consecra. dist. iij. in. c. pre
ter. xxxij. dist. 7 sufficit q. baptizandus in aliq
parte corpis balneetur. gl. c. i. c. pprie. de conse
cre. dist. iij. Nec valet baptismus i nomie triū
psonaz. gl. in. c. multi. de psecre. dist. iij. 7 no
ta has glo. nota.

In Rubrica de Baptismo in cle.
In versiculo. primo nominatus cōsetur digni
or. adde. glo. in. c. bene quidem. xxvj. distinc.
7 q. digniora debeant preferri. alleg. glo. i. §.
pmissum. insti. de tute. insti. p. quas personas
no. acqui. in. pñci. in rubi. l. de testa. mili.
in. §. alia. insti. de bono. possessio. facit text.
in. l. certi conditio. §. quoniā. ff. si certum pe
ta. in. l. si procurator. vbi per Bar. l. de edē.
In eadem rubrica. ad finē. adde nota. p. doct.
in. l. ex facto. §. si quis rogatus. ff. ad trebelli.
q. licet in contractibus appellatione liberozū
veniat naturales tantū. hoc nō habet locuz i
ecclesia cōcedente i emphiteosim propter dig

nitatem ecclesie. et ibi dicit Alexan. q. est com-
munis opinio. de quo per Bal. et imo. in. l. lu-
cus. §. si. ff. de legatis. ij. q. etiam procedit i le-
gitimato per rescriptum principis. secus i legitima-
to p subsequens infirmum.

In Rubrica de constitutionibus.

In ver. nota glo. adde glo. in. c. q. sit. r. xxiij
q. v. q. ea que sunt perfectio sunt consilij non
precepti.

In eadem rubri. in ver. nota glo. in ver. ab oi-
bus. adde glo. in. c. quonia. de coniugi. lepro.
in. c. in omni negotio. de testi. in. c. ij. ne cleri.
vel monachi. in. vj. in. c. si. de prescrip. in. vj.
text. in. l. inter omnes. ff. qui satisfare cogun-
tur. in. l. i. §. penultimo. ff. de viis fruct. accre.
in. l. si quando. §. i. ff. si seruus vendiderit. i
quibz locis habetur q. generalitas restringit.
soleo etia allegare qda alia ad h. oppositi q. ha-
bentur i copendio.

In eadem rubri. in versicu. et concludit q. aut
irritatur et. et licet Alexan. in. l. turpia. ff. de le-
gatis. i. transeat cu doctrina. Bal. tamen mi-
hi no videtur procedere per text. in. c. si religio-
sus. de electi. in. l. i. ubi annullatur actus rati-
one omissionis forme. et tamen est pena. et no
videtur q. glo. in. c. de electi. in ver. processus. de
immunita. eccle. in. vj. sit vera. quia videtur
dicendum q. ille text. loquitur de quasi contra-
ctu procedat in contractu. quia illa est materia
favorabilis. pro hoc adduco nota. p. Bart. in
auct. sacramenta puber. C. si aduer. vendi.

In eadem rubri. in versicu. nota glo. que sem-
per allegatur dum dicit de re communi pluri-
bus vt singulis. adde glo. in regula qd omnes
tangit. et in regula. in re communi. de regu. iur-
is in. vj. in. c. si a echiepiscopo. de tempo. ordi-
in. c. quia propter. de electi. Bar. in. l. fistula.
ff. de serui. v. ba. predi. in. l. et suuz. §. si. d. pac.
in. l. nulli. ff. qd cuiusq. vni. nomi. hoc tamen
fallit in quibusdam casibus de qbus notabi.
p. Bar. i. l. qd maior. ad fi. ff. ad muni.

In eadem rubri. in versu. quarto. dum ibi dici-
tur q. debent vocari absentes. adde q. item sit
in casibus similis importante. Innoc. in. c.
ij. de ope. noui nunciati. que multi doc. sequu-
tur. licet Cardinalis et imo. i. c. cum omnes. ve-
line q. communis opinio sit cu glo. in. c. ij. de re
sti. in. vj. Nota tamen q. vbi aliqui sunt absen-

tes ex propria culpa vel delicto no sunt vocan-
di ad aliquem actum. Bar. in. l. omnes populi. ff.
de iusti. et iure. Ab. in. c. cu omnes. de consti. Sz
si sine culpa sua sint absentes vt quia timore
alicuius tyranni sunt vocandi siue negotia sint
ardua siue leuia vt saltez mittant. procuratores
als non valeret actus. vt singulariter voluit
Inno. in. c. ij. et ideo dicit ibi Ab. per illuz tex.
in. c. ij. de arbi. q. clericus exulis sine sua cul-
pa no debet priuari beneficio. si tamen absen-
tes essent in loco adeo remoto q. attenta quali-
tate actus faciendi no possent absq. periculo vo-
cari. cu nullo casu sunt vocandi. glo. in. c. si. d.
maio. et obedi. facit text. in. c. i. ne sede vacan-
in. vj. quia mora dicitur pota. est damnosa. et p-
pter moram iminent quadoq. multa pericu-
la. facit text. in. l. si. ff. de appel. recipien. glo. sit
gularis in. l. dies festos. C. de feri. text. in. l. de
pupillo. §. si quis riuos. ff. de ope. noui nunciati.
Et in ver. adde vnam pulchra gl. de iure ciuili.
adde glo. in. l. si ex dolo. §. si an municipales. ff.
de dolo. in. l. aliud. §. refertur. ff. de regu. iur.
in. l. meti. §. an aduertendi. ff. qd met. cau.
Bar. i. l. aut facta. §. si. ff. de pe.

In eadem rubri. in versiculo. nota glo. penul-
tima. quia ibi dicitur q. communiter tenetur q.
vasallus potest renunciare feudo et. Adde
Barro. omnino. in. l. is cum quo. ff. de aqua
plu. arcen. et per Bal. in precludis feudozuz.
emphiteota tamen no potest renunciare em-
phiteosi iure dno. l. ij. vbi per Bal. C. de iur-
re emphi.

In versicu. nota et commenda memorie snt
Zibb. adde Bar. in. l. oim. C. de testamen. qui
querit an statuta que sunt confirmata per su-
periozem possint sine eius consensu reuocari.
de quo per Bar. in. l. omnes populi. ff. de iusti.
et iure. et teneo opinionem Bar. l. Bal. teneat
contrarium.

In ver. et nota ter. singularem in. l. i. ff. de nu-
di. du ibi dicitur quado potuit vti et non cura-
uit. Adde Bart. in. l. q. min. ff. de flumi. Ab.
in. c. abbate. de ver. signi.

In eadem rubri. in fi. in versicu. no. glo. i ver.
in perpetuum. addenotata p. Bar. i. l. si q. §.
i. ff. de adul. in. l. cu mora. C. de transact. i. l. si
cur. §. supuacui. ff. qd mo. pig. vel bipothe-
solui. Bal. i. l. si. C. vt lite pend.

Es uij

In Rubrica de constituti. in. vj. in
princi. adde Abb. in rubri. de rescriptis. Bal.
in. l. j. ff. de constituti. princi. q. quilibet con
cessio picipis dicit privilegium. eo q. discrepat
a iure comuni. Et in ver. constituti. continens
idem q. d. ius comune. adde Bart. in. l. j. ff. ad
le. falci. di.

In Rubrica de consuetu. in ver.
nota pulchram glo. adde notata per Bart. in
l. scripture. C. de fide instrumen. q. non valet
instrumentu in quo regitur contrarietas nisi
illa repugnancia possit adiuvari. et si sunt due
originales scripture contrarie neutri creditur.
nisi vna possit adaptari ad aliam. Bal. et Jmo.
in. l. cum pponeret. ff. de lega. ij.

In eadem rubri. in fi. ardo q. istud dicitur non
videtur singulare. nam regula. est in. l. de qui
bus. ff. de legi. et ibi per Bal. q. ille demum po
pulus potest inducere consuetudinem qui po
test statuere. et qui non potest statuere consuetu
dinem inducere non potest. q. utrobique requiritur
par potentia cause efficiens. possit tamen talis
consuetudo approbati per superiorem. Bal.
in. d. cl. de quibus. et Bart. in repenti. l. j. C.
que sit longa consuetu. dicit q. si mulieres fre
quenter vsunt inter se aliquo actu contra le
gem diuturno tempore. illa consuetudo inter eas
debet observari. non tamen ex consensu earum q. ex
consensu totius populi seu maioris partis. quia sic
patendo videtur tacite consentire.

In Rubrica de Corpore vicia. in
versi. Nota vna glo. nota. adde hoc q. Bal.
tener contrariuz in titu. de pace constantie. in
versi. in animam nostram. alle. dicit nota. Jo.
an. in. c. ij. de iuramen. calum. in. vj. qui dixit
q. a sententia lata virtute talis commissionis non
potest appellari. tamen communis opinio est cu
ista glo. de quo per Anto. de bu. et Jmo. in. c.
j. de constituti. et addo rex. iuncta glo. in. c. j. de
cofesi. in. vj. in. c. sup. his. de accusa.

In eadem rubri. in versi. nota q. si copromit
titur. adde Bar. in extranagati ad repumen
dam. in ver. videtur. Pe. de ancho. in de. se
pe. de verbo. signifi. text. in. c. illud. de cleri. ex
comuni. minuit. in. c. inter corporalia. de trans. p
lato. l. cum pteroz. §. j. cum glo. ff. de iudi.

In Rubri. de clericis peregr. di

ibi dicitur nisi sint benenoti. Adde glo. i. c. de
petro. et vij. distict. in. c. qui episcopus. xxiij.
distinc. text. singularem in. c. nullus clericus.
xxij. distinc. que rex. alleg. Abb. in. c. si postq.
de electio. q. si electus notorie dignus confirmat
absq. alia examinatōe.

In Rubrica de causa possessio.
In versi. et scias q. text. adde Alexan. in con
silio. ij. i. j. libro. qui allegat Bal. in. l. cessante.
C. quomodo et quando inter. in. l. nec causas. C.
de appellatio. vbi respondet ad de. postorales.
de re iudica. q. princeps potest tollere citatio
causa subsistete.

In eadem rubri. in fi. in ver. et tu allega. adde
Bart. in. l. libellorum. ff. de accusa. in. l. j. i. fi.
cu. l. sequen. ff. de iudicio rui. naufra. in. l. cum
actum. ff. de nego. gest. Bal. in. l. matrem. C.
de probatio.

In Rubrica de confessio. in ver.
nota q. ad solum. adde Bar. in. l. ij. §. penult.
ff. de iure iurisci. qui dicit q. rectores possunt ali
quos tenere in carceribus vt manifestet focu
os et madatares.

In Rubrica de confessio in sexto.
In fi. in versi. ratione partis. Adde q. comu
nis opinio est contra illam glo. de quo per Bar.
in. l. j. §. si stipulanti. ff. de ver. oblig. et ibi per
modernos.

In Rubrica de cofir. vri. vel iuti.
In questione que ponitur in fi. adde Ab. i. c.
constitutus. de religio. domi. in. c. fi. de postu
la. prelato. in. l. quelitum. de reuz permuta.
et in. c. quonia. de iure patro. Et communiter vi
ditur q. requirat causa rationalis et q. pvidea
tur de bono cambio.

In Rubri. de coha. cleri. et mulie.
In princi. in versi. nota glo. penult. adde gl. in
comino. xxxi. dist.

In eadem rubri. in princi. in ver. scias q. cu a
iure. adde notata per Bar. in. l. quicunq. C.
de ser. fugiti. Bal. in. l. si fugitiui. i. auc. sed no
uo iure. C. de ser. fugi.

In eadem rubri. dum late teneo contra noto
rios fornicatores. addo q. propter istam opi
nionem habui multos obrectatores. sz qui
facit contra conscientiam edificat sibi ad gehenam
non possunt aliter sentire. et puto veruz dicere et

opinionē istā tenuit a curissimus doc. q̄ ē Car-
dinalis Alexandrin⁹ qui scripsit sup. decreto i
xxxij. dis. qui mulieris anis fuit audior. Note. 7
mirū ē q̄ ignorauerit istaz p̄stitutionē. submi-
to tū me i hac materia determinationi scē ma-
tris ecclesie que sola habet iudicare an ista cō-
stitutio sit vera vel nō.

In Rubrica de clericis coniuga.

In ver. nota glo. adde Bar. i. l. mulier. §. cum
proponeret. ff. ad trebel. qui alle. istū text. q̄ si
maritus legat vxori. si caste 7 honeste vixerit
7 transeat ad secunda vota debet habere lega-
tū. 7 ideo debet addere 7 vitā vidualem serua-
uerit. de quo etiā p̄ Bar. in auct. hoc locū. C.
si mulier secum nupsit. Et adde dictū notabi.
Oldra. in consilio. cccij.

In eadem rubricā in fi. in ver. nota. glo. notabi.
adde gl. in. c. q̄ ad ppetuā. xxv. q. i.

In Rubrica de clericis nō residē.

In ver. de litteris commendaticijs. adde qd de
litteris credentie an 7 qñ sit illis credendum.
Bar. nota. i. l. lueri. ff. de fideius. in. l. fi. et ibi
doc. C. quod cū eo. Bar. in. l. si pupilli. §. itez
si pcurator. ff. de nego. gest. vt qñ scribit talis p-
sentū lator dabitur fides plena. 7 de lris pme-
daticijs p̄ Bal. i. l. si lras. C. mandati.

In eadē rubricā. in ver. nota. glo. si. addo q̄ cō-
suetudo non excusat nō residentē in beneficio
curato licet certo casu dispensetur vt seruiat p̄
vicariū. c. cū ex eo. c. licet canō. de elec. in. vi. 7
qñ qd est absens ex cā iusta nō valz consuetu-
do nisi deseruiat per vicarium. imola in. c. cū
offices. de constitu.

In eadem rubricā. in ver. nota q̄ ille dicitur re-
sistere. Adde text. et glo. in. c. de quibusdam.
xxxvij. distin. in. c. si quis vult. xxxvi. distin. c.
in. c. si q̄s volūtatē. l. dis. i. c. sacrosctā. xxxij. dis.
xxi. q. iij. c. bi q̄. tex. i. c. tenere. xxxi. dis.

In Rubricā de clerico egrotā. i. vi.

In versu. ille dicitur delegatus. adde quo-
modo cognoscatur iurisdictio ordinaria a de-
legata. Bart. 7 docto. in. l. more. ff. de iurisdic.
om. iudi. Bar. in. l. ambitiosa. ff. de decr. ab
ordi. facien. Bal. in. ti. de delegato. in additio-
nibus speculi. vbi dicit q̄ si iudici ordinario
mandatur q̄ summarie procedat efficitur de-
legat⁹. de q̄ per modernos in. c. i. §. si quis ita.

ff. de verbo. obliga.

In Rubrica de concessio. prebent.

In ver. nota glo. in. c. proposuit. in ver. dispē-
sare. dum tangit a papa possit dispensare con-
tra apostolum. Adde glo. 7 dom. in. c. lector. 7
xxxij. distin. docto. in. c. sup. eo. de bigamis.
Archi. in. c. sunt quidam. xxv. q. i. Jo. an. i. c.
quanto. de consue. Et concludē q̄ in concernē-
tibus fidem nō potest. i. alijs p̄ ex cā. als non
cū ap̄lus sit locus p̄ istinctu sp̄scti.

In eadē rubricā. in §. nota gl. q̄ solet multū alle-
gari. Adde q̄ illa glo. in. l. fi. est cōiter appro-
bata q̄ per sententiā non transferatur domi-
niū sine traditione. nec etiā potest sententia i-
pedire ne transferatur dominium nisi ex aliq̄
causa. text. in. l. si creditores. ff. de pziui. credi-
ter. singularis i. l. de pollicitationibus. ff. de pot-
lici. sz Bal. i. l. p̄ diuersas. i. q. C. mandati.
Alex. i. l. filius familias. §. diu. ff. de lega. i.

In eadem rubricā. in ver. nota glo. in §. posse.
Adde an audiat allegans turpitudines p̄-
pnam. Bar. in. l. iusiuranduz. §. procurator.
ff. de iur. iurā. i. l. trāsactōe. C. de transact. i. l.
de tutela. C. de integrit. resti. mio. i. l. filios. C.
de reuocatis bis q̄ i frau. credi.

In eadem rubricā. i. finalibus verbis. addetex.
in. c. ex litrens. de iure patrona. 7 ibi Abb. pō-
derat q̄ mulier est capax iuris presentandi.

In Rubrica de concessio. p̄bē. i. vi.

In ver. qñ allegatur speciale. adde glo. i. l. fi-
liū quē habentem. C. fami. herc. 7 Bar. i. l. re-
peti. §. i. ff. de questioni. dum dicit facile ē di-
cere. fallit ibi.

In Rubrica de commodato i p̄rit

ei. in ver. 7 nota si datur aliquid. adde Bart. i.
l. i. ff. de p̄ca. 7 nota vnū die. singulare p̄. l. lue-
us. ff. de dona. q̄ si ego promitto tibi vt aliqd
facias ex volūtatē mea ē p̄cariū. vt nota. cōsu-
luit Ange. 7 refert Alex. i. dic. l. i.

In Rubrica de conuersio. infide.

In §. nota ex eo. text. Adde q̄ dictū Azonia
allegat Bal. in. l. alimēta. C. de nego. gest. §.
Adde etiam Bar. in. l. si quis a liberis. §. sed
si filius. ff. de libe. agnos. 7 soleo ego allegare
tex. nota. in. l. interdū. ff. de ope. liber.

In Rubri. de Capellis monacho
rū in fi. Adde vltra gl. istā dicentē. q. papa ē
mator concilio. adde glo. singularē in clemen.
neromani. de electio. in ver. inferiorē. q. con/
cilium nō potest reuocare cōstitutionē pape.
et p. hoc etiā allego q. papa cōfirmat cōstitu/
tionē. sed conciliū nō cōfirmat sed approbat
Hostien. in. c. q̄liter. ij. de electio. Cardina. in
c. significasti. de electio. et cōfirmatio est mani/
festū signū supioritatis. Bal. in. l. fi. C. de le/
gi. Et dū ego in scholis hoc affirmassey in an/
gulis inde fuerūt dicentes. q. errorē magnū
seminauerā. sed i libello meo de potestate pa/
pe et imperatoris adduri valida argumenta p.
hac cōclusionē. et in fine hui⁹ operis legentur
respōsiones ad ea que obijciūtur.

In Rubrica de Censibus dū allega
tur dictū Inno. in. c. bone. ij. de postula. pre/
lato. in ver. scias. adde q. illud dictū approbat
Abb. in. c. ex gestis. de cleri. nō res. in. c. qd̄ tras/
lationē. de offi. delega.

In Rubrica de censu. in. vi. i. ver.
est licitū recipe. adde qd̄ notat Bar. in. l. inui/
tus. §. j. ff. de regu. iur.

In Rubri. de cōiungio leproso. in
ver. et nota pulcrā glo. ad de text. in. l. annua.
§. si ff. de annu. lega. in. l. i. p̄dauo calumaco. §.
j. ff. de lega. ij. in. l. in confirmādo. ff. de confir/
mādo tuto. in. l. qro. §. inter locatozē. ff. loca.
in. l. si puenert. in fi. ff. p. so.

In Rubri. de Dolo et cōtumacia
In. vij. colūna in ver. Nota tamē q. in taxan/
dis. adde notata p. Abb. in. c. cū offi. de con/
stitu. q. in cibarijs et vestimētis attendit qua/
litas personarū. tex. in. c. nō cogātur. xij. dist.
glo. in. c. vultetane. xij. q. ij. in. c. clericus ab/
instanti. xij. q. j. tex. in. §. criminis. xvj. distin.
Abb. in. c. statum⁹. de maio. et obedi. text. in
l. habitatio. ff. de vetre in posses. mittē. vbi f̄z
dignitatē cibaria p̄standa sunt.

In Rubrica de donationi.
Casus in quib⁹ presumit donatio. vide p. glo.
nota. in. l. sed si ego. ff. ad velle.
In eadē rubri. in fi. ad de tex. in. l. diuus. ff. de
bonis dam. vbi iudex potest alienare de mul/
etis q. camere proueniūt vt remuneret illos q.
opera necessaria impēderūt rei publice. et text.

singularē in. l. non offi. in fi. ff. de re milita.
vbi supior in remunerationē potest cōcedere
impunitatē pene. et ideo dicit q. dōatio remu/
neratoria valet inter patrē et filium. auctē. vñ
desi parens. C. de inoffi. testamē. Et donatio
remuneratoria excessiua nō indiget insinua/
tione. l. aq̄lius. ff. de dona. Et in donatiōe re/
muneratoria nō habz donās beneficiū. An/
ge. in. l. nō tantū. ff. de re indi. Roma. in cōsi.
xxvj. et donatio remuneratoria inter con/
iuges valeat. et videz concludi q. sic. de q. per
docto. in. l. diuozio. ff. de ver. obli. p. Abb. in
hac rubri. in. c. sup. co. de testi.

In Rubrica de decimis. in ver. fi.
et nota q. debitor decime. adde q. ad constituē/
dū aliquem in mora. vnica interpellatio suffi/
cit etiā extraiudicialis. Bar. i. l. si ex legari cā.
ff. de ver. obli. glo. in. l. qui rome. §. coheredes.
ff. eo. ti. in. l. amplius. ff. rez ratā ba. i. l. si de ius/
for obligari. §. si. ff. de fideiusso. fallit tamē in
casu singula. vbi debet esse iudicialis. in. l. cū
postulassey. ff. de dā. infec.

Addo etiā Bar. i. l. titia. §. vsuras. ff. delega.
ij. in extrauagāti. ad rep̄mendā. in ver. i. termi/
no. i. l. traiecitie. ff. d. actio. et obli. i. l. q. rome.
§. scia. ff. de ver. oblig. in. l. si puenert. ff. de pi/
gno. actio. sunt tamē multi casus in quib⁹ cō/
stituitur quis in mora sine interpellatione. l. iu/
lianus. §. offerri. ff. de actio. empti. l. i. minorz.
C. in quibus causis in iteg. resti. nō est neces.
l. curabit. C. de acti. empti. Reliqua ad hāc
rubri. dicentur in fineti.

In Rubrica de electione. i. prima
columna dum allegatur Bar. in. l. p̄etoz. ff.
vi bono. rapto. quot homies faciāt gentē vel
populum. Adde Bar. in. l. sicut. §. j. ff. quod
cuiusq. vñ. no. docto. in. l. grege legato. ff.
de lega. j.

In eadē rubri. in. ij. columna. i. ver. nota q. in oi/
bus concilijs. adde rationem concludentem
q. papa est supra concilium. quia papa cōfir/
mat constitutiones concilij. Conciliū nō con/
firmat constitutiones pape sed approbat. c.
sacro. de senten. excom. Hostiē. in. c. qualiter.
ij. de electi. Cardia. in. c. significasti. eo. ti. con/
firmatio em̄ est manifestū signū supioritatis.
Bal. i. l. fi. C. de legi.

In eadē rubri. in septima colūna. i. §. nota text.

ling. in. c. c. inter. Adde Bal. in. l. equissimū. ff. de usufr. q. si est dissensio inter insignes pso nas quorum discordia possit turbare respn/ lica possunt compelli ad pacem. et Paul. de castro. l. l. q. dam extimauerit. ff. si ceruū peta. dicit q. propter scandalum iudex p. cogere p. tes ad cōpromittendū. c. 25. ff. de iur. iur.

In rubrica de electione in sexto.

In ver. contumax dicitur qui venit et licen/ tiatus recedit. adde Bar. in. l. qui ante lalen das. ff. de ver. obliga. in. l. cōsentaneum. C. quōd q. iudex. in. l. si finita. §. iulianus. ff. de dam. insec. Ange. et imo. in. l. quesitum. ff. de rei iudi. et per illū tex. limitatur nisi recessit pro/ pter aliquod impedimentū. de quo p. Jo. an. in. c. si postq. de electio. i. vi. in nouella.

In rubrica de excessu prelatorū.

In ver. notent dñi clerici. adde q. licet clericus deduxerit in consuetudine ludū. tamē si vult abstinere non est puniendus pena. de qua in in. c. i. r. r. v. dist. et ibi probatur q. hoc exercere est peccatū mortale. et Host. in summa d. excessu prelati. Dicit q. tales lusores propter pro/ hibitionē legis quam transgrediuntur possunt dici pagani. et ludus prohibitus dicitur vere crimen. §. illud. in probemio. ff. de iur. iur. ibi doctores q. statutū loquens de bānitis p/ pter crimen habet locū in bannitis ppter lū/ dū. Bal. in aucten. ex testamento. C. de colla. Appellat illum qui pdidit per ludum dissipa torem. et in. l. j. C. qui bōis cedere possunt. de qui perdit bona sua per ludum non admittit ad cessionem bonorū. quia effectus est pauper delicto suo. et receptator luso rum potest impu ne offendi. l. j. et ij. ff. de aleatoribus. Nec va let consuetudo que faceret ludum licitum qui alias esset illicitus. quia in his que dant occa sionem mali non valet statutum vel consue tudo. c. cū ab oī. de vita et ho. cle.

In rubrica de foro competentī.

In septima columna in ver. et nota singularē glo. in. l. fi. C. de plagiaris. adde in simili Jo. an. in ru. de falsis. in additionibus speculi. q. denarius falsus non imputatur i numero de nario rum. et glo. pulchram in. l. ij. C. de here. q. falsus denarius non est denarius p quam dicunt doctores q. statutum loquens de tēna

rio non habet locum in falso et reprobato. fa/ cit quod ponunt doctores in aucten. sed no/ uo iure. C. de ser. fugiti. q. statutū loquens de amputatione manus non intelligitur d' a/ rida. quia illa inutilis delinquenti tex. singu. in. l. ij. C. de cunuchis. et ibi Bal. q. statutum loquens de contractu non habet locum in cō tractu nullo et inutili. Bal. in. l. non dubius. C. de legi. et Bar. in. l. non putauit. §. nō que uis. ff. d. p. r. a. tabu. et nō. ista q. te illustrabūt

In nona columna in ver. et non omittas qd notabiliter voluit Alb. v. puto Abb. errauit dicendo omnes ciuitates italiane. quia hoc non procedit in ciuitatibus de quibus in titu. de pace constantie.

In decima quinta colūna in ver. hoc tamē in tellige q. potest capi propria auctoritate. Ad de Bart. in. l. si is a quo. §. si. ff. de in posses si. lega. in. l. fi. C. de sponsa. Alb. in. c. quemad/ modū. de iur. iur. Imo. in. c. propter sterili tatem. de locato. glo. et ibi Bal. notabit in. l. si pro ea. C. manda.

In rubrica de foro cōpetenti i. vi.

Nota glo. in ver. iudices. in eam cum tex. q. appellatione iudiciū nō pprehēditur arbitri.

In rubrica de fide instrumento.

In quarta columna dū tractatur de libro ra tionū. adde Bar. in. l. quedam. in prin. ff. de e/ dendo. q. liber rationū videtur tacite face de mandato debitorum a mercatoribus vel usu rarijs propter consuetudinem. et ideo d. edi. licet non adhibeatur tanta fides sicut olim. et liber noster rationū probat in his que depen dent ex mera voluntate nostra. Bar. in. l. ne/ sennius. ff. de nego. gest. in. l. si paterno. C. eo et ille qui gerit negocia alterius tenetur edere librum rationum. Bart. in. l. fi. §. inter. ff. de libe. lega.

In eadem rubri. dum tractatur de sigillo i. d. et quia in dicto. c. ij. fit mentio de sigillo in qn ta columna. adde Bar. in. l. que dotis. in fi. ff. solu. matri. qui dicit q. sigillans videtur p sen tire. quod tamen intellige sū notata per glo. et doctores. in. c. post cessionem. de probati. et per appositionem sigilli videtur qd adipsū possessionē. Bar. i. d. l. q. dotis. i. fi. adde etia Bart. i. l. fraudē. §. i. ff. d. res. mi. et an sufficiat

sigillū absq; subscriptiōe. vide p Bar. in. l. ad
testiū. §. si quis. ff. de testa. et in probe. ff. de
videt cōcludendū quia est qdā cōtrarietas in
ter doctores. q; aut apparet sigillum fuisse im/
pressū puta a Titio. et tunc citius videt cō/
sentire et approbare. Si autē constat de sigillo.
nec aliter apparet q; ipse titi⁹ sigillauerit nisi ap/
pareat subscriptio vna cū sigillo. nō videt ap/
probare nec consentire. et Bar. i. l. p Paul⁹. ff.
de falsis. ponit de illo q; remouet sigillū de lit/
teris alterius. q; incidit in falsum.

In eadē ru. in nona colūna in ver. tu autē ad/
de glo. ibi dicit q; scolares nō possunt inducere
meretrices in domū cōductā. Adde q; in ru.
de vsu. in. vj. digi. q; dñs non potest expellere
scolares cōducentes meretrices in domū. q; dñs
debebat scire q; scolares nō pnt viuere si
ne meretricibus. loquor tamē de talis nō de
almanis vt ibi dico. Insurrexerūt quidā con/
tra me petentes q; hoc deberet abrogari. et q;
ego in illis verbis tenebā q; fornicatio nō est
peccatū. et ego in vno sermone ostendi esse de
iure verū illud quod ibi scripsi. Videndū ē igitur
primo. si dñs posset expellere scolares con/
ducentes meretrices in domū. et rñdeo sic. q; si
dñs nō sciebat mores scolariū q; solebant cō/
ter pducere meretrices et tamē locauit domū.
nō poterit illos expellere aū temp⁹ finitū. h
probo p glo. alle. ibi in dic. ru. de vsu. in sexto.
Impurandum ē em̄ sibi quare locauit. et cum
ipse turpiter fecerit et scolares turpiter faciat. po/
tior ē pditio scolariū. l. in pari. ff. de iur. iur. imo
videt q; dū dubio nouerit pditionē scolariū. p
tex. in. l. q; cū alio. ff. de iur. iur. poterit expelle
re q; dñs fecit diligenti inq; sitōe de morib⁹ cō/
ductoris domus habuit relatiōē de bonita/
te eius. vel a pncipio nō erat illius pditionis.
et postea mutauit mores in deterius. tunc po/
terit expelli. ista videntur mihi de mēte iuriū.
Ad secundū dū dicitur q; conclusi pceptū
dei mandare impossibilia. et ex consequenti i/
ferunt me velle q; fornicatō nō sit peccatum.
Sed respondeo q; locutus sum a cōter acci/
dentibus. glo. notabi. in. l. neq; natales. C. de
proba. in. l. cum doctem. C. de iure dōti. p dicit
terea est cōmunis vsus sic loquendi. dicit enī
amicus amico. sine te nō possūz viuere. h ē re/
spectu amoris et difficultatis. que verba mihi
sepe retulit magnificus vir Joānes Rynck.

optimus ciuis colonien̄sis et liberalis et pro/
bus. qui menō modice diligit. Est em̄ mos su/
us forenses et peregrinos mult⁹ bñficijs pte/
qui. et iuriscōsultus in. l. apd iulianū. i. si. ff. de
lega. j. vult q; illd qd ē difficile ad faciēdū di/
cat fieri nō posse. et ibi pulcre p Bar. Et quero
ab ipis. vtrū ista ppositio admittatur i sacra
scriptura. nō est possibile assueto in malis bñ/
facere. si responderint q; sic. et tūc confirmant
dictū mē. si dicūt q; nō. et ego rñdebo hoc es/
se contra sacra scripturā. Hic. em̄. xij. dicit. si p
ethiops mutare pelles et pardus colorem. ita
tu poteris benefacere si didiceris malefacere.
prima duo sunt impossibilia fm naturā. q; etia;
et tertiū. sed rñdetur q; quilibz p p conatus li/
beri arbitrij reuerit ad bonū lz cū magna dif/
ficultate ppter habitū inclinātem ad malum.
q; consuetudo est qdā natura. est ergo impos/
sibile fm qd nō simplr. Preterea tex. in. c. q; l.
disti. vult. q; pauci sine vicio carnis iueniant.
et h ideo est quia subiūctū ratōez appetitui sen/
sitino. nō posui ergo ego heresim si dixi q; sco/
lares ita li nō pnt viuere sine meretricibus.
In eadē ru. in. x. colūna in ver. et scias q; card/
nalis. ad de notata p Bar. in. l. j. §. si q; i a ppe/
latiōe. ff. de appel. q; dicit q; cardiales nō habēt
maiorē dignitatē q; habēt episcopi. sed ma/
ius officiū. Adde etiā qd notat glo. in. l. episco/
pale. C. de epis. audic. et gl. in. l. j. ff. de offi. pre/
fec. preto. que dicit q; prefec̄ti equiparānt cardia/
libus et episcopis. quā glo. multū notat Bar.
ibi. adde etiā qd notat Bar. i. l. phibere. §. si.
in si. ff. qd vi aut clam. q; legat⁹ d latere nō p
concedere castra ecclesie sine spēali licentia.

In eadē colūna in ver. nota q; in. c. cū dilect⁹.
adde nota. p glo. et Bar. in. l. gesta. C. de re iu/
di. q; in publicatōe testiū requiritur partis p/
sentia vel q; sit legitime citata.

In penultia colūna dū tractat⁹ d insinuatōe.
adde q; si iudex donat vltra quingentos aure/
os. an possit insinuare corā se. Bar. i. l. si p sul.
ff. de adop. et videt tenere q; nō. Bal. in. l. san/
cūm. C. de dona. et de insinuatōe testamēti vte
p Bar. in. l. oim. C. de testa. q; sufficit q; produ/
cātur corā iudice etiā si nihil dixerit.

In Aubrica de furtis.

Quia ibi dicit q; rectores ciuitatū almanie fa/
ciebāt ptra pceptū diuinū. q; tenent cadaue

ra punitorum in patibulo perpetuo. dixerat etiam
 in voce. vultus est quibusdam hac opinionem esse fal-
 sam. Et ideo statui hoc in loco extendere hanc
 materiam quia pulchra est et piculosa quantum ad aias.
 nec hoc debet egre ferre illustrissimi principes
 et illustres rectores civitatum in alemania.
 imo videtur quod minus modice debeant dilige-
 re commemorando ea que tangunt salutem animarum.
 Porro est tamen quod in hac materia submitto
 me determinationi sancte matris ecclesie. nec ab
 eis determinatio de interdicto discedere tamquam fidelis
 christianus. submitto me etiam iudicio quicumque
 melius sentientium que rationes fortiores et validio-
 res meis in medium sint adducturi. Conclusio er-
 go late disputanda est talis. Si suspensus in pati-
 bulo mortuus. est prius et postea. et postea
 mortuus aut prius aut ab extraneo per exercitum
 opere pietatis petat cadaver eius ut ecclesiasticum se-
 pulture tradatur. et si opus prius denegat ab his
 ad quos spectat tale cadaver cedere. denega-
 tes peccant mortaliter. Et in hac pulchra alterca-
 tione hunc ordinem observabo. Primo namque loco
 adducam aliquod ad promedationem sepulture. et in ali-
 quibus locis reprehendet illi qui dimiserunt corpora in-
 sepulta. Secundo loco videbimus quare fuit inuenta
 sepultura. Tertio deueniam ad declarationem pecto-
 nis videlicet primo quod sit de iure diuino inductum.
 quod de iure canonico et civili. Et incidenter addu-
 cent multa per corroboratorem pconis. Quarto
 respondebo aduersariis qui fundant tria opiones ex
 consuetudine inducta ad terrorem aliorum. Adducit
 etiam utilitas publica que prefferri debet priuate. De
 mo igitur ad primum. scribit Genes. xxiij. quod laudat
 de pietate Abrahā qui sepeliuit Sarā mortuā in
 ebron. et Genes. xxv. quod Isaac et Ismael sepelie-
 runt abrahā in spelunca duplici. Genes. xliij. Jacob
 in extremo vite benedictione data filiis suis prece-
 pit eis dicens. Sepeliteme cum patribus meis in
 spelunca duplici que est in agro ebron in terra cana-
 an. quā emit abrahā. et Josue vi. habet quod
 eo mortuo sepelitur ei filii israel in finibus pos-
 sessionis sue. et Iudith. xviij. fit mentio de sepul-
 tura Samsonis. primum Reg. xxv. de sepultura
 Samuelis. ij. Paralipo. ix. de sepultura salo-
 monis. i. Macha. ix. de sepultura iude macha-
 bei. et ij. Reg. ij. dixit dauid. Benedicti estis a
 domino qui fecistis misericordiam hanc cum domino vobis. et
 sepelivistis eum. Deutero. xxxij. fit mentio de se-
 pultura moysi. iij. Reg. xliij. et posuit cadaver

eius in sepulcro suo. Thobie. ij. v. de sol occu-
 buisset caute sepeliret eum. Thobie. iij. cum acce-
 perit deus animam meam. corpus meum sepeli. Tho-
 bie. xij. quando orabas cum lachrymis et sepelie-
 bas mortuos. et xviij. propter istam centum annis
 et duobus. Thobias sepultus honorifice in
 ninive. Job. xviij. qui reliquus fuerit et eo sepelien-
 tur in interitum. Lu. ix. permittite mihi primum ire
 et sepelire patrem meum. Joannis. xix. sicut mos
 est in deis sepelire. ubi fit mentio de sepultura
 saluatoris. Actuum. v. surgentes autem iuvenes
 amoverunt eum et efferentes sepelierunt. ij. Macha-
 be. xij. et cum parentibus ponere in sepulchris pater-
 nis. et Joannis. xi. fit mentio de sepultura Laza-
 ri. Valerius in ru. de ingratis. Reprehendit athe-
 nenses qui melchiam in carcere mortuum sepelire
 non permiserunt. nisi eius filius pro eo carcerem in-
 trasset. et idem Valerius in ru. de somnis scribit de
 simonide qui magnus beneficii recepit quod sepultus
 remaneret corpus in sepulchro. Et in rubrica de huius
 nitate. promittat Cesar qui caput sui hostis pro-
 prii honorifice fecit cremari et sepeliri. laudet
 etiam Hannibalem carthaginensium ducem. quod tres
 eius hostes romanos fecit honorifice sepeli-
 ri. Refert etiam Valerius in ru. de constantia. quod
 athenienses capitali supplicio multaverunt decem
 proceres qui pugnam habundantius fecerant corpora suo-
 rum militum in sepulchra. Refert etiam Valerius in ru. de in-
 dole. quod dum Marcus Cato duceret ad sillam salu-
 tandi gratia. capita proscriptionum in atrium allata vi-
 disse. atrocitate rei commotus pedagogum suum
 Serpedonem nomine interrogavit quod propter necem
 inveniret qui tam crudeliter tyrannum occideret. cum
 quod is non voluntate hominum sed facultate deesse
 quod saltem ei magno militum presidio custodiretur
 respondisset. ut ferrum sibi daretur rogavit. as-
 firmado per facile se eum interfectorum. quod in lecto il-
 lus peridere soleret. Refert etiam in ru. de crudeli-
 tate. quod quattuor legiones trucidari fecit sil-
 la. nec satis habuit in vinis usque ad necem se-
 uire. nisi etiam in mortuos crudelitate vteretur.
 quorum cadavera in tyberim deiecit iussit. et licet
 hoc fecerit ad terrorem aliorum. tamen Valerius di-
 cit hanc fuisse crudelitatem. et ibi de eum capita pro-
 scriptorum ad se delata iuberet affigi. domus eius
 officina crudelitatis est appellata. In sexto etiam
 inquit quod pollicrates in summo mirtulensi monte
 cruci est affixus ab auius dilacerandus. Et tunc
 laudatur magnus Alexander qui iuncto hoste suo

H b j

iudiciale quod hodie non observatur. s. huius
 prariorum tenuit Hugo cardinalis super illo text. ut
 esset quod cum illud sit preceptum morale de intelligi et
 servari ad litteram. allegat glo. Lxxviii. di.
 cent. quod illa que sunt pietate plena debent serva-
 ri ad litteram. fateatur hoc esse imitatum propter fre-
 quentiam delictorum. et alleg. simile quod habet Ex-
 odi. xxij. ubi ponitur pena furti que est augmentata
 puerbioz. vi. Ista exodi. xxij. dicitur quod de rebus i-
 aiatas reddat dupli. de omnib. q. tuor ones p
 vna. et de bob. q. nq. p vno. ita quod ille non scri-
 bitur quod debeat reddi septupli. ut habet puerbi-
 bioz. vi. id dicitur expositores quod propter incrementum
 tui furti fuit additum ad penam legis ut homines a
 furto cohiberentur. Nec contra legem quod non imbi-
 buit addere penam pro bono rei publice. s. istud
 non est bonum simile. augmentat penam pecuniaria pro
 pter maliciam hominum. ergo etiam postquam quod est pas-
 sus mortem propter delictum de etiam remanere in pa-
 nibulo perpetuo ut alij cohibeantur. quod in casu isto
 est passus extremam penam. Non sicut simili addu-
 cit de omnib. et alijs rebus subtrahit ut augmen-
 tetur pena. patet etiam ex multis ista dicendis.
 quod istud non est bonum simile. Dicit etiam idem Hugo.
 quod hoc est preceptum morale discipline. non nature.
 et ideo potest imitari. non in aliter declarat per
 quem fieri debeat ista imitatio. s. ego dico quod
 sepultura videtur esse preceptum morale nature.
 quia ius naturale est quedam vis aie. i. q. da ratio
 humane creature a natura insita ad faciendum
 bonum. et ad cavendum a malo. quod soli homini patet.
 sed videtur quod omnes gentes habent curam sepulture
 mortuorum. ut patet non solum in libris sacris. s. etiam
 in libris istius mundi. et multa allegantur supra ad h.
 Preterea ius naturale est quod in lege et in evangelio
 continetur quo quisque iubetur alij facere quod sibi vult
 fieri. et prohibetur alij inferre quod sibi nolle fieri.
 unde Christus in evangelio. oia quecumque vultis ut faci-
 ant vobis homines et vos eadem facite illis. ut ha-
 bet. i. dist. c. i. et ibi gl. intelligitur hoc de operibus miseri-
 cordie ad quodlibet tenetur. et conclusum est superius quod se-
 pelire mortuum est facere sibi elemosinam. et ideo hoc
 ius naturale ita scriptum est ut a lege veteri et evange-
 lio sit receptum. cum ordinet homines ad charitatem et
 tota lex consistat in dilectione dei et proximi. non enim
 vere diligit deus nisi diligatur. primus. i. Jo. a.
 nis. iij. qui non diligit fratrem suum quem videt. deum
 quem non videt quomodo diligit. Et ideo Hugo
 alleg. text. in Ierem. ij. Regum. xxi. ubi aliquid dicitur

runt per aliquos dies suspensi. sed ille text. retro-
 tur in ipsum. quia postquam deus ipse disposuit quod re-
 maneret per aliquos dies. postea voluit quod manda-
 rent sepulture. ergo videtur quod sit dei voluntas quod
 sepeliatur. Preterea ibi dicitur quod illa cadauera fue-
 rint iterum custodita ita deo disponere in te-
 rris eorum corpora a bestiis lacerarent. voluit
 enim deus quod remaneret suspensi donec ostenderet
 signum propitiationis diuine per datum pluvie. quia
 sterilitas deus ibi. prout erat per siccitatem. et ibi.
 donec stillaret aqua super eos. et nominantur isti
 suspensi specialiter. quod descensus pluvie erat signum
 quod tunc deberet tradi sepulture. Adduco etiam text.
 Eccli. vij. ubi dicitur et mortuo non prohibeas gratiam
 sepulture. et iste text. allegatur i. c. i. ecclesiastico. xij.
 q. ij. et ibi dicitur in iudicio sit oibus omnino christi-
 anis terram mortuis vendere. et debita sepultura de-
 negare. et prodero illis omnino. qui dicat quod nullo
 casu elicitur facere christianis. et ipsam. lxxviii
 in principio. ponitur inter horribilia quod cadauera essent
 esca avium. et quod non erat quod sepeliret. Accedit etiam
 quod habet Matthei. xxv. ubi dicitur quod christus iudica-
 turus vivos et mortuos gerentibus opera miseri-
 cordie reddit vitam eternam. denegantibus autem face-
 re penam eternam. s. sepelire mortuos ponitur iter-
 opa misericordie. ergo denegantes incurrit pec-
 catum mortale. quia pena eterna non igitur nisi pro
 peccato mortali. et ibi. lxx. declarat quod mortui idcirco
 get sepultura. quod etiam peccat in suspensio. propter
 scelus si. mortui est penitus. quod ergo poterunt
 respondere christo in die iudicii denegantes sepul-
 turam suspensi in panibulo. et forte dicitur hoc factum
 fuisse ad terrorem aliorum. s. sibi respondere quod
 scribitur i. c. noscitur. q. i. in. c. non est putanda. i. q.
 i. quod non est impietas credere respectu pietatis.
 Et doctor gentium ad Galath. iij. intelligit text.
 deuter. xxi. ad litteram de illis qui suspendebantur
 in panibulo pro culpis eorum. Et adduco text. for-
 titer punient illos qui dicunt quod corpora damnato-
 rum debent remanere insepulta ad terrorem aliorum.
 Actuum. v. Nam ananie fuit inflicta mors a deo
 ad terrorem aliorum. quia transgressores in principio
 legis sunt graviter puniendi ut lex firmetur. et ce-
 teri terrentur. tamen non fuit denegata sepul-
 tura. quia sufficiebat impositio pene mortis
 ad terrorem aliorum. cum ultimum terribilius sit
 mors. et sic lex antiqua veteris testamenti est con-
 firmata in testamento novo. quod malefactores puni-
 untur pena mortis non debent remanere insepulti

libb ij

ad terrorem aliorum. Iaco. ij. scribit. Iudicium
sine misericordia illi qui non facit misericordiam.
Et adduco talem rationem. sicut ad terrorem aliorum
non debet denegari elemosina alicui. Quicunque
est scelerato in necessitate famis constituto. ut
nota. i. c. q. d. camus. xlv. dist. multo magis non
est deneganda elemosina sepulture suspensio in pa-
ribulo propter suum scelus ad terrorem aliorum. quia in
illo casu tractatur de periculo corporis. in hoc casu de
iudicio anime. cui interit anima suspensio postea pa-
ri iudicium a quo potest sublevari per ecclesia-
stica sepultura. anima enim est preciosa corpori. l.
sanctum. c. d. sacrosanctum ecclesie. et in precedenti casu
ille preerat in crimine nec est puniendus. In casu
nostro suspensio est mortis pena. et sic in uni-
tate ecclesie. et puniuntur. et tractatur de anime iudicio.
hoc etiam latius inferri tanget.
¶ Modo ad iura canonica deveniamus. et videamus
quid sentiant. et adduco textum. i. c. q. d. xlv.
q. ij. na. ibi dicitur. quod in precepta canonum data est co-
munitio et sepultura suspensio in paribulo penite-
ntibus. et qui aliter faciunt ibi dicitur facit contra ius
divinum. scribitur enim de iure divino quod deus non iudi-
cat bis in idem. et hoc vult facere perantem. quia
suspensio soluit extremam penam per mortem. et po-
tius alia pena imponit cadaueri ipsi. quod sepul-
tura ecclesiastica carcat. quod carentia solet imponi per
penam. c. ois vniuersus. de peni. et remis. et punitur
etiam anima que longiori tempore poterit stare in pur-
gatorio. Nam ut dicitur in supra ecclesiastica sepul-
tura multum prodest animabus. ut autem reducat per
na purgatorio. quod est hominibus offensus penis
huius mundi. c. qui aliter. xxv. dist. et addo. 2. lib.
b. ad c. ex pre. de sepul. quod allegat textum. in c. q. d. xlv.
et in c. de. j. de penite. et remis. quod non sunt talibus pe-
nitentibus ecclesiastica sacramenta deneganda.
et in c. sup. co. de rapro. Secundo adducit textum.
in dic. de. j. ubi reprobat consuetudo. dicitur ali-
qui quod textus ille loquitur de sacramento penitentie
tantum. sed non videtur gl. et doc. loquentes in hac
materia. nec ratione quam adducit ad probandum
quod textus iste etiam loquitur de ecclesiastica sepultura.
et glo. dicit quod idem est in sepultura. Et quod si sit
verum videamus quid dicant doc. in c. fures. de
fur. Et Abb. ibi sic formaliter scribit. Dece-
dit ad questionem. Numquid isti qui propter facinorosa
suspenduntur in paribulo vel aliter morte vio-
lenta afficiuntur sint in amitorio ecclesiastico
sepelendi. et alia sacramenta sint eis concedenda.

da. doc. quod sic. si eos penitet de peccato. ut et ter.
in c. q. d. xlv. q. ij. Nec valz consuetudo in d. rui.
cle. j. de peni. et remis. de 2. lib. ad 2. lib. ecc. q.
liter. doc. intelligit textum in dic. de. j. etiam in sepul-
tura. et ibi dicitur quod perfractantes possunt excoicari. et
perfractantes et ancho. i. dic. de. j. de sic. Simili non de-
negat ecclesiastica sepultura. xlv. q. ij. c. ultio.
Debet tamen auctoritate iudicis deponi. et tale
licentia penam inter non debet denegare. sicut nec
pular. denegavit corpus. Iesu. Ioseph. q. d. xlv.
q. ij. c. ultio. perentibus non debet denegari ad sepul-
tura. l. si. ff. de cadaue. p. i. i. Jo. de imo. i. dic. de
me. postquam dicitur de penitentie. eucharistia. et se-
pultura. quod peccati debent damnatis ad mortem.
dicitur sic formaliter. postquam videmus multa sacra-
menta contra damnatis. quod de sacramento ex-
treme unctionis. et sic nota quod appellat sepul-
tam sacramentum. et sic probabitur inferri. Car. in
c. ex pre. de sepul. de sic. Suspensio in furca si
fuerit penitus sepelitur in cimiterio. debet tamen
deponi de licentia iudicis quam non debet denegare.
¶ Probo etiam tali ratione quod papa vult quod suspen-
si penitentes debeant tradi sepulture non ob stare
terrorem aliorum. et adduco textum. i. dic. de. j. are. ibi
l. i. text. denegabat talibus sacramenta penitentie.
et est satis probabile quod hoc fiebat ad terrorem.
et si negetur hoc. negabo etiam quod hoc die non de-
negatur sepultura ad terrorem sed alio respectu.
et tamen ibi papa reprobat hanc consuetudinem
tanquam iudicium afferentem animabus. et tanquam dispo-
nente super re quam non pertinet ad laicos. ergo eadem
ratio reprobat consuetudo denegans sepul-
tura. quod per hoc fit iudicium animabus. et ecclesie fraudat
in oblationibus et elemosinis. nec disponere super
ecclesiastica sepultura spectat ad laicos. et ita
dicit Abb. in c. si. de consuetu. quod ad cognoscen-
dum an aliqua consuetudo sit rationabilis vel
non. debemus attendere an ius approbet vel
reprobet simile consuetudinem. Propterea quod textus.
in dic. de. j. intelligatur de sepultura. probatur.
quia postquam disponitur per penitentes de pe-
nitentia. ergo etiam vult quod non denegetur sepul-
tura. quia regula est. cui communicamus viro
communicamus et mortuo. c. fina. et ibi nota-
tur de sepul. et ibi dicitur glo. quod cui vivus sacramen-
tum conceditur intelligitur et alia concessa. ex-
ceptis paucissimis casibus in iure expressis.
sumus ergo in regula in dict. clemen. i. Et i. di-
cto. c. fina. de sepul. dicitur de quodam qui fuit

excommunicatus propter multos manifestos
excessus. scilicet homicidium. incendium. violati
onē ecclesiarum. manus iniectionē i clericos.
et propter incestum. et tamen in fine contrito
nō denegatur ecclesiastica sepultura. ergo mul
tominus debet denegari illi qui subtrahit vnā
vaccam. et passus est extremā penam. Et pro
confirmatione q̄ text. in dict. clemē. j. intelligi
tur de sepultura. Probo hac ratione. Vbi cū
q̄ duo in aliquo casu parificantur a lege anti
qua. dispositio noua loquēs de vno ex illis e
quiparatis extenditur ad aliū etiam in mate
ria odiosa et penali. vt est glo. notabi. et ibi per
docto. in. l. si quis seruo. C. de fur. pro hoc et
iam quod notat Abb. per illas glo. in. c. de mul
ta. de preben. in. ver. in eadem ecclesia. q̄ vbi
duo sunt a iure equiparata. p̄a adiecta i vno
videtur adiecta in alio. sed in casu nostro pari
ficantur ista duo. cōmunio et sepultura. man
dat enī conciliū. q̄ ista duo nō denegantur dā
natis ad mortem. et clemē. j. loquitur de vno
scilicet de sacramento penitentie. ergo etiam lo
quitur de sepultura. quia regulariter iura mā
dant fidelem christianū debere sepeliri in loco
sacro si recepit penitentie sacramentum. vel si
nō stetit per eū quominus reciperet. et ostē
dit signa contritionis. Et si nunq̄ text. i. dict.
clemē. j. reprobarer consuetudinē. est tamē ta
lis consuetudo a iure reprobata tanq̄ irritatio
nabilis. q̄ vni fiat iniusticia. ppter bonū qd
speratur ex hoc sequi. Et pro confirmatione
horū que dicta sunt pro intellectu dict. de. j.
Addo q̄ lex extenditur ad omnia cōprensa
sub ratione legis. licet dispositio ipsius legis
sit stricta. Nā licet lex stricte loquatur in par
te disponente etiā si sit penalis. extenditur ta
men ad omnia cōprensa sub ratione legis.
ita Car. Alexandri. in. c. lex est. j. distinct. qui
allegat alios doctores. Adducitur etiā text.
in. c. in ecclesiastico. xij. q. ij. vbi dicitur q̄ se
pultura est debita omnibus nec debet dene
gari. non enim dicit ibi text. debet denegari
quoniam nō est hominis sed dei. quia domini est
terra et plenitudo eius. modo ille qui negat
debitum alicui grauitur peccat. nec aliq̄ causa
excusat debitorem quādo ille qui debet recipere
est in necessitate constitutus. et tali casu red
dendū etiam est debitum excommunicato. vt no
tat Abb. in. c. veritatis. de do. et contri. Sed

suspensus est in necessitate constitutus respe
ctu anime. ideo peccatū est denegare debitū
sui. et ideo dicitur psalmo. cxij. celus celi do
mino terras autē dedit filiis hominū. et in
quit Lysa Marthei. xxv. q̄ homo post vitā
presentem indiget sepultura. Adducitur etiā
text. in. c. nō satis. lxxvi. distinct. vbi dicitur
q̄ omnibus misericordia debetur. et glo. ordi
naria in. c. sacrozu. xij. q. ij. vult q̄ etiā capto
propter maleficium subuenire debeam. Et
q̄ est opus pium notant docto. in. l. quis. ff.
solu. matri. Adducitur etiā text. in. c. qui ob
lationes. in. fi. xij. q. ij. vbi dicitur amico q̄
piam rapere furtū est. ecclesiam vero fraudā
re sacrilegium est. Sed illi qui prohibent se
pulturam fraudant ecclesias oblationibus q̄
fierent. ergo peccant. Adducitur etiam text.
in. c. placuit. xxiij. q. v. in fine. vbi dicit q̄ si ali
qui pro sceleribus suis moriuntur si sunt ipeni
tentes sepultura denegatur. et tamen nō dene
gatur eis sepultura canina. vbi vult glo. et
in casu nostro penitentibus denegatur et ecclesia
stica et canina. et cum iura nō denegēt impeni
tentibus sepulturā a sinuam. nos penitentibus
etiā illā. non solum ecclesiasticā dene
gamus. Ad idem text. cū glo. in. c. quicunq̄.
xxij. q. viij. Adducitur etiā text. in. c. aurū. xij.
q. ij. vbi dicit q̄ pro augmentatōe cimiterij i quo
possint sepeliri fideles licitum est videri vasa
ecclesie. et pro redemptiōe captiuoz. et pro ali
mentis pauperum. et sicut ista duo sunt ope
ra pietatis. ita etiā et sepelire fideles. Nec obe
stat text. in. c. sacris. de sepul. vbi dicit q̄ sepul
tura nulla aut vilis nō nocet iustis. q̄ respon
detur q̄ nō nocet q̄ ad hoc vt dampnentur. q̄
ibi dicitur nō prodest impijs celebris sepul
tura. s̄ q̄ p̄ sit penitentibus ecclesiastica sepultura. ē
text. in. c. q̄ graua. et c. nō estimemus. xij. q.
ij. propter illa que dicta sunt i principio. Addu
citur etiā text. in. c. q̄ diuina. xij. q. ij. vbi dicit
q̄ in vniuerso orbe sepultura ē concedenda chri
stianis. Et est notandū q̄ ibi est verbum oportet
humani. qd ē verbum necessitatis. gl. i. c. si. de li
tis pte. i. vj. facit qd habet in. l. bonifidei. C. d
iurem. et ibi text. q̄ opz christianoz corpa sepe
libre spem resurrectiōis future. q̄ text. loq̄t etiā
de suspens. iūc. gl. sin. in. fi. de capi. dimi. i. p̄n.
Adducit etiā qd dicit Jo. an. et Car. in. Ru.
de sepul. q̄ sicut extra cal^o phibitos. cōcedere
lib ij

sepultura ē pñi z hñanñ sic z illā negare ē cru-
dele z ibumanñ. z ideo Valer⁹ mari. in rubri-
ca de crudelitate. Appellat illum crudelem qui
post ne emvult scire i mortuū. z Seneca in
libro de clementia. dicit. q. crudelitas opponit
clementie. que crudelitas nihil aliud est q. a/
trocitas animi in exigendis penis. Nō suffi-
cit ergo p oue vel vacca subtrahere morte mor-
tem violentā. que est vltimū terribiliū. nisi et i
am aues deuorent corp⁹ illud. z anima etiā ipa
patiatur ppter quā de⁹ venit in mundum.
z apud quē nō est exceptio personarū. z etiā
fraudentur ecclesie oblationibus z elemosy-
nis. Et sanctus I. ho. ij. q. lix. dicit. q. qñ
quis ē pñi ad penas augēdas pñet ad
crudelitātē. z hec contrariatur iusticie. dicit etiā
q. bñfici subtrahit ē quedam pena. z q. cru-
delitas ē quedā immiserecordia. z crudelitas
supabundantiā in exigendis penis importat.
xxij. q. j. c. vbi. dicitur vbi nō est fides z cha-
ritas non potest esse iusticia. Dilctio em̄. pñi
nō operatur malū. c. vera iusticia. xlv. dist.
dicitur. q. cōpassiō em̄ habz. Adducit etiā tex.
in. c. aurū. xij. q. ij. vbi dicit q. in cimiterio ē req-
es chřstianorū. Adducitur etiā qd scribit san-
ctus doctoz. ij. q. lix. vbi ponit de iusticia.
vbi dicit q. iusticia semp cōsistit in nō cumen-
to alteri. z iō manifestū ē facere iniusticiā. et ge-
nere suo ē pñi mortale. z pñi mortale con-
tranatur chantari. Adducitur etiā quod vo-
luit Archi. p illū tex. xij. q. ij. c. oblatiō nes. q.
male videt sentire de resurrectione q. opa pñi
tis mortuis negat. tollit etiā orationes que
pro eo fierent. Adducit etiā p intellectu dicit.
c. j. de peni. z remis. tex. in. c. eos. xxxij. dist. q.
licet ille tex. loquatur in diacono. tamen idem
est in subdiacono. sed ideo de diacono tñ fuit
mētiō. q. de ipo tñ papa fuit interrogatus. z p
hoc fērit doc. q. statutū penale loqns d vno
extremo extēdit ad aliū extremū cōiter a iure
ēqparatū. z h̄ maxie qñ statutū tñ d vno exp/
mit. q. de eo fuit facta mētiō z interrogatio. s.
a iure vñ dēssī ē cōiter z regularē ēqparat cōio
z sepultura. p deducta supra. ergo s. de. j. loq/
ret de vno tñ. extēdit etiā ad aliud.
Dodo deueniam⁹ ad iura ciuilia. z pmo Ad/
duco tex. i. l. fi. z p totū. ff. de cadaue. pñito.
vbi dicit q. quibuslibz petentibus cadauera
pñitoz ad sepulturā danda sunt. z ibi dicit

glo. q. Ioseph petijt a pilato corp⁹ Iesu. Ad
idē tex. i. l. obnoxios. C. d. reli. p quē tex. anda-
cter dico q. hodie nō ē necessaria petitiō q. qd
dicatibi gl. dicit em̄ q. hodie ē necessaria pe-
titiō p tex. i. l. j. z ij. ff. de cada. pñi. quō pñes
se hoc cū illa lex sit posterior. z cōcedit licētiā
oibus volētib⁹ sepelire q. possint. als lex ipa
esset supfluo facta nec haberet aliqd dubiū. z
ideo qdā doct. hoc vidētes. dicit q. tex. i. dicit.
l. obnoxios. intelligit qñ aliq. suspendit in lo-
co nō solito. secus si in solito. s. i. nō non videt
iure pbari nisi dicat q. h̄ sit vt fiat iuriū cōcor-
dia. ne inducatur correctio. s. i. nō videt q. illd ē fa-
ciēdū i dubio. secus vbi sim⁹ i casu claro z cer-
to. q. lex noua vult corrigere antiquā purvide-
turi casu isto. ergo si ille q. ē loco pñis nō cō-
cedit corp⁹ pñitiū facit⁹ legē ergo peccat. imo
vult tex. i. l. j. ff. de cada. pñi. q. ossa z cineres
coz q. cōburit debet traditi sepulture. Adduci-
tur etiā tex. in. l. i. q. s. s. i. iterdū. ff. de religio.
vbi dicit q. ille q. tradit defunctū sepulture ne iur-
pule⁹ iaceat z misericors ē z pius. Adducitur
etiā tex. i. l. aur. facta. s. i. ff. de pñi. c. l. fi. ff. de
cada. pñi. nā i die. s. i. dicit q. quādoq. debz au-
gmētari pena ad terrore alioz. z tamē i die. l.
fi. dicitur q. corpora damnatorū debent dari
petentib⁹ ad sepulturā. et q. seqt q. tex. i. dicit
s. i. loquit de viuētib⁹ nō de iam mortuis. q.
mors est vltimū supplicium. l. vltimū. ff. de pe.
Et si reperitur aliquis casus spēialis de iure ci-
uili in q. denegat sepultura. nō stamus in hoc
iuri ciuili sed canonico. cū hodie sit ecclēstica
sepultura q. nō erat tpe iuriscōsultoz. z super
ista spectat determinare ad papā nō ad cesarē.
z iō Pau. de cas. in ti. C. de religio. Querens
an z quādo corpus humanū sepultū in vno
loco possit trāsseri ad aliū locū. z pcludit q.
subsistēte iusta cā z auctoritate ep̄i p trāsseri
ri. sed nō subsistēte causa solus papa. vñ. l. j.
eo. ti. verū est dicit Pau. de cas. q. olim supior
erat pñes z pñiceps impator. s. hodie ista spe-
ctant ad papā. z l. papa in quibusdā casibus
denegat ecclēstica sepulturā. tamē si bñ vol-
uamus mēbranas erit solū duo aut tres cas⁹
in quibus denegatur pñitiū. z solū imponi-
tur illa carētia sepulture p pena. nec alia pena
erat iposita. s. nos volum⁹ esse supra papaz q.
gñalt cuiusq. suspēso. z sic iā pñito pēa mortis
violētia. etiā iponere penā carētie sepulture.

Adducit etiam tex. i. l. respiciendū. i. p. ff. de pe. ubi notabi. dicitur. q. a iudicāte nō ē affectā da grā severitatis aut clemencie. et q. in leniori bus iudices debēt esse p̄mptiores ad lenitātē. in grauiorib⁹ penis severitatē legis cū aliq. tē peramēto benignitatis. et c. Adducit etiam tex. i. l. si inq. l. i. ff. de lega. j. i. si. l. quidā i suo. ff. de p̄ditio. i. l. i. quā ibi allegat gl. q. aliq. nō tradat sepulture dicitur esse cōtra bonos mo res. et turpe. et tex. in d. i. l. quidā i suo. alle. sin gularitē gl. in. c. nūc aūt. r. l. d. i. n. quā gl. ad duco sic. Papa marcellin⁹ incidit i idolatriaz et puocato p̄tilio seipm deposuit. et tulit sentē tīā q. post mortē sub pena cōdicatōis corpus suū nō sepeliret. d. glo. q. illa snia fuit nulla. et tñ ibi marcellin⁹ cōmisit crimē qd super oia punit ad terrore. et tñ nō valuit illa snia. ergo multo min⁹ d. valere sentētia inferiorū laico rū q. talem sniam ferūt i malefactores vigore cōsuetudis vlt. statuti. sequeret etiam maximum absurdū qd illd quod nō p̄t facere papa pos set induci p̄suetudine inferiorū. Preterea ad ducitur ista rō. q. nō potest fieri p̄ pactū quan do aliqd est cōtra bonos mores nō p̄t fieri per statutū. gl. cōdiciaria i r. u. c. d. de re. decu. l. x. s. nō valz pactū d. nō sepeliēdo. l. nēo. ff. d. pac. ergo nec p̄ statutū p̄t h. iduci. Adducit etiam ista rō. d. iuste punitur delicta q. p̄currit rō na turalis. l. impatores. ff. de iure fisci. Bar. i. l. et hoc iure. i. vlti. col. ff. d. iusti. et i. i. Inno. in. c. in nostra. de iū. et dam. dato. Car. i. cle. pasto ralis. in. vij. q. de re iudi. s. in ista p̄ea q. reman eat i patibulo nō p̄currit rō naturalis. ergo est iniusta. q. etiā volēs q. nō p̄t carere sepul tura. tex. est nota. i. d. i. l. qdā i suo. ff. de p̄di. i. l. i. et ibi dicitur. q. i memoria humane cōdi tōis d. corp⁹ tra di sepulture. et dicitur doc. ibi q. p̄ditio de q. in illo tex. fuit humanitati dīa. Modo deueniamus ad solutiōes contrario rū. Nō obstat primo quod dicit q. tex. Deu tro. r. j. ponit p̄ceptū iudiciale et iudicialia hodie cessant. ista est vna fantasia mirabilis. quia iudicialia p̄cepta sunt determinatiōes moralū p̄ceptorū prout ordinātur ad proxi mū. vt declarat sanctus Tho. ij. q. c. xij. articu. p̄mo. Nam q. punitur delicta hoc est p̄ceptum morale. q. autē tali pena punitur est iudiciale. vt q. lapidetur vel decapitet. et h. pertinet ad determinatiōē legis. Vellet mo

do scire libenter quomō illud p̄ceptum quo cauetur q. post punitiōē et mortis impositiō nē mandetur corpora sepulture sic iudicialē. cū etiā hec lex vetus. sit confirmata i testamē to nouo. et item doc. ij. q. l. x. v. art. j. dicit. q. aliqua in cōmuni sunt de iure naturali quo rum determinatiōes sunt de iure positiuo. si cur q. malefactores punitur habet lex natu ralis. sed q. tali pena. vel tali punitur. est ex constitutiōe diuinā. vel humana. Et Alci laus de Zira in prologo in epistola ad He breos dicit. q. quedam sunt iudicialia p̄cep ta q. sunt determinatiōes quedā moralū p̄ceptorū in ordine ad proximum. sicut d. di ctam determinatiōis naturalis est q. malefici moriā tur. s. modus mortis vt q. lapidetur vel decapi tet pertinet ad determinatiōē legis. et deter minatur in iudicialibus p̄ceptis. hec Alci laus de Zira. Et quomō potest dici q. sic subla tū cū sepultura sit de iure gentiū inuēta. et rō scriptura sacra. vt. et noua. est plena de se pulchra. et iura canonica et ciuilia mandant hoc etiam de suspensū in patibulo. et mirū ē q. aliqui audeant aperire os in hoc sepulture mor tuos est inter septem opera misericordie sine quibus hō saluari nō p̄t. Matthei. xxv. et ibi Zira. nec excluditur suspensū in patibulo. q. ecclesia non claudit gremiū reduntibus. c. in per eo. de here. i. vj. epistola. inter claras. C. de summa tri. et hoc p̄cipitur ab ecclesia fieri. ecc lesiastica etiam sepultura est sub p̄cepto. quia excepis quibusdā casib⁹ iura mandant fidelē christianiū penitentem debere sepeli in loco sacro. et Matthei. ix. dicit. q. chrsus venit vo care pctōres. et deior⁹ Bern. in qdā sermone loqns ad Iesuz d. sua māsuetudie. d. iter alia. nō horruisti p̄fiteē latrōez et nec cōsuetudo aliqd p̄t ius diuinū. c. si. d. p̄sue. nec bonos mores vt ibi notat p. doc. et oportet q. sic rōna bilis si d. iduci ius positiuū vt ibi. Ita autē p̄suetudo ē ius diuinū q. irrōdabil. vt p. ex de duces. s. et reprobat vlt. in terminis vlt. i. l. i. d. i. cle. i. d. p̄ci. et re. Et posito milies. q. istd cēt p̄ce ptū iudiciale qd tñ ē falsū. audiat qd d. s. doc. ij. q. l. x. v. art. j. d. et ei q. dñs ē in p̄cepta ce rimōdalia et iudicialia. q. cerimōdalia illicitū ē obfūare tpe legi nōne Iudicialia vō rñ nō ob liget tpe ḡre tñ possent suari absq. pctō. et ad eoz obfūatiā aliq. obligat si statuāt aucte eoz

llb. iij

quorum est condere legem. sicut precepti iudicialis veteris legis est. quod si furatur ouem reddat quattuor oves. ut legitur Exo. xxi. Si ab aliquo regestatu tenetur eius subditi obsequiare. Hec sane doctor. sed hoc est statutum per habentes potestatem legis condende. quod talia cadauera mandentur sepulture. ergo peccant subditi nolentes obedire. et si esset lex humana tamen esset tamen roborata lege diuina. Luce. x. Qui vos spernit me spernit. ad Roma. xiiij. Obedite prepositis vestris. Et quia principale fundamentum eorum qui tenent contrarium est consuetudo longo tempore observata in partibus istis. ut ipse asseruit. adeo quod indubitate tenetur quod non solum denegantes non peccent mortaliter. sed nec etiam venialiter. Multa iam deduci contra consuetudinem et ostendi quod contra ius naturale. diuinum. et positum. ergo nihil valet. dicitur. c. f. una. nec excusata peccato. et istud debet sufficere ad claudendum os tenentibus contrarium. Et clarus est sole quod ipsi denegantes nolent quod post mortem eorum fruarentur orationibus et suffragiis sanctorum. et ministroz dei. ut citius anime ipsorum ad locum salutis et qui eris pervenire possent. ergo succedit lex naturalis quod si tibi non velles fieri alteri non feceris. Nec dicatur. iudex inferi mortem delinquenti. et tamen sibi nolle inferri. quod respondetur quod non iudex sed lex mortem inferi. glo. in. c. i. prima dist. Statui tamen per extensionem materie latius loqui. quod quiesum dicitur poterunt afferre utilitatem. nam multi fundant se sepius super consuetudinem contra ius positum quod est preceptum. Et per fundamentum dicendorum primo quod notabi. de tex. in. c. cum causam. de elect. quod non debet attendi quod fuit factum in preterito. sed quod fieri debuit. quia non omnis consuetudo bona est. Si igitur volumus loqui de principibus inferioribus. certum est quod ipsi non possunt facere statutum contra legem superioris. de quo per Jo. an. in. c. fi. de offi. archiepiscopi. in. c. fi. de appella. in. vi. in nouella. Bal. in. l. omnes populi. in. v. colum. ff. de iusti. et in. l. nec quicquam. §. fi. ff. de offi. p. cons. et lega. in. l. et duobus. §. fi. ff. de vulga. et pupilla. et est tex. singularis in. l. nozmas. L. de offi. p. fec. preto. glo. est singu. in. c. fi. de here. in. vi. quia ipsis non est data potestas statuendi contra ius commune. nec princeps successorum cogitur servare legem sui precessoris. quia

par in parem non habet imperium. l. nam et magister stratus. ff. de arbi. Si autem nos loquimur in ciuitatibus. et fateor quod potest condere statuta regulariter contra ius. et consuetudinem iducere. l. omnes populi. ff. de iusti. et iure. l. de quibus. ff. de legi. sed in casu nostro nescio videre quomodo possit allegari consuetudo. quod volui peragere multa loca. et inquirere de moribus locorum. et in quibusdam locis a fide dignis fuit mihi relatum quod iusticiarii concedunt petentibus cadauera secundum qualiter petentium. quia si sunt magni amici concedunt. aliter non. ergo nulla consuetudo est inducta. et sic ratio terroris cessat. quia consuetudo tamquam lex debet esse perpetua. et si hoc esset ad terrorem inductum non deberet esse exceptio personarum. sed videtur potius quod dici possit. Sic volo sicut iudeo sit pro ratione voluntas. glo. in. l. quia poterat. ff. ad trebel. Ratio tamen terroris est supra reprobatam. et inferius reprobabitur. Idcirco ponamus istum casum quod in centum annis et ultra. nunquam aliquis fuit depositus quia non fuit petitum. nunc petitur. non propter hoc poterit denegari per iusticiarios allegantes consuetudinem. pro hoc adduco Bar. in. p. emio. ff. de. §. et antea. Cuius. in. l. fi. C. de iure domi. ipe. de. §. etiam per doct. i. c. ioanes. d. de. §. iuga. §. si etiam per centum annos spem cunctis denegarunt. dico quod semper denegantes peccarent mortaliter. et moderni etiam peccant. et hoc probatur multis modis. Fecerunt enim per legem nature et diuinam. quam legem ignorantia non excusat etiam rusticos. l. venia. C. de in ius vocan. l. ad Corinth. xiiij. si quis autem ignorat ignorabit. Fecerunt etiam contra legem positam precepti. denegant opus patris quod sibi nollent denegari. et cum plus debeat aliquis seipsum diligere quam proxiimum. denegantes contrarium faciunt. quia homo non debet subire aliquod malum peccati quod contrarie participationi beatitudinis. ut primum liberet a peccato. ut elegit declarat scriptis doc. ii. q. xvi. arti. iij. et non debet quis committere malum etiam per modum veniale ut alter euitet mortale. vel sequat aliquod bonum. xiiij. dist. per totum. quod per peccatum etiam veniale offenditur deum. et est etiam dictio in obiecto. dicere quod aliquis beneficiat in peccando. et Lyra in. c. x. eleganter loquitur. et allegat Augustinum dicentem quod ad peccandum homicidium non est necessarium etiam mendacio officioso. et ibi rite ad quodam faciunt in contrarium. alio etiam apostolo. dicen

rem. q. nō sunt faciēda mala vt veniāt bona. facit ter. d. c. faciat homo. xij. q. ij. doc. i. c. nō magno. ne den. vel mona. dicit q. q. nō debz cōmittere malū vt aliū cūter manus malū. vel vt sequatur bonū spiritūale vt corporeale. q. nō debz quis impendere animā suā cōmōdio alienis. 7 ter. in. c. sup. eo. de vsu. vult. q. c. nā p. ope pio nō debet facere rem illicitam. 7 ibi p. Abba. Preterea aut volum? dicere. q. ista pena que ē carentia sepulture inferat sibi p. suo delicto quod cōmisit. 7 tunc dicā q. cru- delitas ē nō iusticia. q. p. oue subtrahit punitatē pena mortis violenta 7 ignominiosa q. ē vlti- mū terribiliū. 7 vltra hoc punitatē alia pena. et tamē dicit ter. in dicto. c. q. i. cum. q. quādo in- fertur pena mortis dic. f. inferri pēa extrema. si autē dicatur q. imponatur ad terrorem alioz. 7 tunc dicam istā rationē esse reprobataz a iu- re p. ea que dicta sunt supra. 7 etiā punitur ali- quis isto modo pro alio p. delicto adhuc non cōmissio. Preterea hoc est contra dicta san- cti doc. ij. q. c. viij. arti. vlti. qui dicit. q. pena iniquitū ē medicina nūq. subtrahit malū bo- nū vt p. moueat minus bonū. adeo vnus nō punitur p. alio pena spirituali. s. denegantes sepulturam subtrahit bonū anie defuncti q. citius postea sepulturam ecclēsticā a pēa purgatorij subleuari. vt saluent bona tempo- ralia. nec tamen certū est q. ppter talem casuz saluētur. debet em̄ sufficere mors que est gra- uissima. ergo ista ē iusticia 7 p. seqns graue pccatū. q. facere iustū ex genere suo ē peccatū mortale. 7 p. mortale contrariat charitati s. sanctū doctorē. Preterea dilectio primo p. ea- dit sub pccpro. ergo p. seqns oia illa sine qui- bus non possit vera dilectio p. seruari. ad dile- ctionē autem primi p. vnt nō solū velim? ei bonū sed etiā operemur 7 p. eum rēpore suo. p. me Joannis. ij. vlt. diligamus verbo nec lingua sed opere 7 veritate. 7 temp? aptū est tempus necessitatis vt in casu nostro. et iō iusticiarij postq. executi sunt iusticiā in cor- pus debent oīa facere vt anima s. citius pos- sit liberē a pēnis purgatorij. quod fit ē ecclē- stica sepultura propter multa bona q. cōsequit ille q. sepelitur i loco sacro. de q. b. iā dicit. Et ideo dicunt doc. i. c. oēs. xlv. dist. p. illū ter. ibi p. Alletan. q. iudex debz seruare iusticiā 7 mi- sericordiam simul. Et si dicat videt impossibi-

le. respondetur per ea que habentur in. l. respi- ciendū. in pnci. ff. de pēnis. quē ter. allegant supra q. in causis leuiozib? debz esse magis p- nus ad lenitatem. in grauiorib? debet seruare se- ueritatē cū aliquo temperamento. 7 potest et- iam iudex delinquenti inferre do mortem iuxta cor- diā exercere. puta si iuxta modo penam im- ponat. Nam multa sunt genera mortis. 7 vnus 7 idē genus potest imponi mitius 7 asperius. 7 quantū ad instrumentū. et quantū ad mortē. Preterea talis cōstitutio est cōtra ius pub- licū. Nam publicū ius est in ecclēsijs. 7 sacer- dotibus. l. i. in pnci. cū glo. ff. de iuri. 7 iure. quia fraudant ecclēsticā elemosinā 7 oblatiōi- bus. 7 consuetudo que infert grauiamē ecclē- sijs est irritatio nabilis. iudeo reprobat. c. i. de consue. Sequitur etiā aliud inconueniens. q. quādo aliquis remanet in patibulo nō ē qui dicat bona p. ipso. quia nō oīes sciunt q. ha- buerit signa contritionis. dicunt namq. aspici- entes iste trufator remanet hic quia mortuus est desperat. si mortu? fuisset tanq. bon? cōtia- nus nō remaneret hic. 7 certa experientia didi- i q. videntes tenent illum pro damnato. et etiā sua forte ē purgatorio destituta oī auxilio. ergo curat tales plus bona t. p. alia q. p. cōsola- tem aīe. ppter quā c. h. s. venit i terram. non propter bona temporalia. si autē corpus mā- detur ecclēsticē sepulture cessant iusta. cele- brā m̄sse. sūt oblatiōes. m̄liti ecclē. laz oīā p. ipso. sūt in celo i quoz honore sunt edificate il- le ecclē. oīā p. ipso. 7 sic nō sūt ē punire corp? etiā p. leui furto s. etiā volūt inferre p. iudiciū anie. Preterea vellē scire cū sepultura ecclē- stica sit sacramētū vlt. saltē q. si sacramētū. 7 spī- ritualis vlt. saltē spūalib? ānera. quō p. iustici- ariū lat. i sup. deneg. iā sepultura forte sūaz. vlt. dēdere statutū. vel iducere p. sūetudiez. san- ctus doc. ij. q. c. arti. iij. dr. q. cū a p. d. genit- les loca deputata sepulture religiosa essent. pec- cauit effron. q. loco sepulture voluit p. eius ac- cipere. 7 addidit q. ius sepulture ē spūalib? an- netū. 7 s. c. i. c. iij. p. batur. q. ius sepeliendi est res spūalialis. et ideo est illicitum emere. 7 ibi clare Nicolaus de hyra. Archidiacon. in. c. quibus. xij. q. ij. dicit. q. sepultura est sacra- mentū. allegat ter. in. c. cū in ecclē. i. in. c. ad apostolicaz. de sumo. 7 ideo dicit. q. in mortali peccato constituto omnia sacramenta sunt

denegāda. quia nō est sanctū dādū canibus.
c. nōnulli. de peni. distinc. i. et ideo non licet in
ecclesia sepeli. ergo nō fit distinctio iter mo-
rientē in unitate fidei et morientes in peccato
mortalī. imo videtur q̄ moriens in peccato
mortalī sit melioris cōditionis. q̄ saltem sibi
nō denegat sepultura a sinina. Dodo dē rext.
in. c. tua. de deci. q̄ laicis est interdicta pote-
stas disponendi sup̄ spiritualib⁹. et ideo dixit
notabil⁹ Abb. pilli rex. in. c. si. de rebus eccle.
non alienam. q̄ circa concernētia cultum di-
uinū et refrigeriū aīe defuncti nō valent statu-
ri. q̄ ista sunt annexa iuri spirituali. Ex quo
infero q̄ licet nō valent statuta laicorū circa
modū sepeliēdi mortuū. ergo multo min⁹ va-
let ut q̄ nullo mō sepeliat. et ista ē vna decisio
q̄ multū quadrat ad ppositū. Et ideo dicim⁹
q̄ licet unparoz possit interpretari ius diuinū.
hoc intelligit in rebus prophanis. sed in spiri-
tualib⁹ interpretatio spectat ad papā. Preter-
ea in his que sunt contra bonos mores nō in-
terpretatur consuetudo. Cardina. in. c. si. de con-
suetu. qui etiā dicit q̄ nō valet consuetudo cō-
tra ecclesiasticā disciplinam. et in. c. si. de con-
suetu. in. xij. colum. dicit. q̄ vbi est cōsuetudo
iniqua. et contra bonos mores. et contra ius
diuinū morale. cōsistens in pceptis vel pro-
hibitionib⁹ non valet. et alleg. Inno. in. c. ad
nostrā. de proba. q̄ inique cōsuetudini que ē
cōtra bonos mores cōsensu pncipis nihil ro-
bur tribuit. qd̄ dicit esse singulare. et in eodem
c. si. dē. q̄ lex reprobās consuetudinē intelli-
gitur etiā de futura. q̄ lex est semp in viridi ob-
seruantia. et semp loquit. l. armani. C. de here-
ti. et sic non tenet glo. in cle. statutu. de elect.
Iste obstat si dicat. tolerantia pape inducit
dispensationē et p cōsequens nō peccat. quia
multis modis respōdet. et pmo. si sic. ergo tol-
lerantia pape excusat a peccato omnes illos q̄
non ieiunant in ieiunijs q̄ sunt sub pcepto.
excusat q̄ non peccent illi q̄ faciunt tot dislo-
cutiones per carnis priuū per totam christia-
nitatē. excusat illos qui faciunt nundinas in
ecclesijs et loco sacro. habētes concubinas. ex-
cutes vsuras publice in multis locis. et sic
nemo peccat. et ex cōsequenti tolerantia pa-
pe facit omnes sanctos. Sed speciali⁹ respon-
dendo ad casum nostrū dico. q̄ oporteret pri-
mo probare sciētiā pape. quia psumit igno-

rantia cōsuetudinis locorū. c. i. de cōstitutio.
in. vi. quia in multis locis traditur sepultu-
re. Preterea dico q̄ esset mera tolerantia nō
dispensatio. c. cum iam dudum. de preben. q̄
iura diuina clamant de ista pietate exhibenda
mortuis. et i diuersis rēporibus sunt facta iu-
ra canonica in cōtrariū. sunt iura ciuilia i cō-
trariū. ergo non videtur q̄ tolerantia indu-
cat dispensatiōem. Preterea quādo verisimi-
liter papa nō dispensaret expresse. ita nec tol-
lerantia inducit dispensatiōem. p hoc quod
notat acutissimus doctor Cardina. Alexādrus
in. c. in istis. §. leges. iij. disti. per ea que
habent in dic. c. iā dudū. q̄ autē verisimilit̄
non concederet pater. quia i multis locis chri-
anitatē tradunt sepulture et nō sepeliendo dē-
trahitur anime defuncti. detrabitur iuri eccle-
siarū. que haberent oblatiōes et elemosinas.
et non psumitur in dubio q̄ papa velit dero-
gare iuri alterius. nec dicatur papa in multis
locis priuat aliquos ecclesiastica sepultura.
quia respondetur quia licet ipse possit rāq̄ ge-
rens vicem dei in terris multa disponere non
tamen sequit q̄ inferiores possint. Preterea
hoc statuit pro pena. quia alia pena nō im-
ponitur. sed in casu nostro. iā malefactores ex-
tra mā penam persoluerūt. et ideo nō dispēaret
contra ius diuinū quod dicit. deus non iudi-
cat bis in idipsum. Preterea vt dictum est su-
pra. quilibet christianus moriens in unitate fi-
dei debet sepeli in ecclesiastica sepultura ex-
ceptis casibus in iure canonico expressis. Iste
non reperitur ergo iusticiarij nō possunt veni-
re contra dispositiōem pape in his que perti-
nent ad ipm papam statuere. Possit etiam di-
ci q̄ posito nō sū concessio. q̄ tolerantia pape i-
duceret dispensatiōem quantū ad ecclesiasti-
cam sepulturam. nō tamen quātum ad sepul-
turam. quia nō videtur q̄ papa possit facere
legem q̄ christiani morientes contriti et con-
fessi non sepeliātur. quia hoc esset tollere vni-
opus misericordie. quod videtur esse de neces-
sitate salutis. Matth. c. xxv. et ibi L. ysa. et pro
hoc glo. sin. supra alleg. in. c. nūc aut. xxj. dist.
que dicit sententiā pape super carētia sepul-
ture fuisse ipso iure nullam. Preterea turci et
infideles. aut tradūt corpora dānatorum se-
pulture. aut nō. si tradūt. nos chiani q̄ p dīca-
mus misericordiā et pietatem q̄ dux nō fuit et

est pater in fide cordia. sum? crudeliores i fide-
bus. Si nō sepeliūt. ergo sum? inferioris p-
riōis eoz q nō iūt seq cōsuetudines n-
as. gl. in
cle. j. de iur. dicit. q saraceni nolunt cāpanas
h illas laudat postq chiani vniūne videāt
seq mores nostros. et sum? pphibit suare rit?
et p-
suetudines ir-
dabiles paganor. xxv. q. vij.
c. nō l3. cū. c. seqnti. vbi repobat p-
suetudo q
est q certis t-
pibus angant
domus vindicite
arborū. vt d-
māse maij. qz iste ērit? paganor.
habuit tñ a fide dignis q infideles tradūt sepul-
ture cadauera damnatōz. qz eis sufficit infer-
re morte ad terrore. Preterea p-
cōsuetudiez
adduco. p-
supposito q est p-
ra ius positiūz
tantū. qd tamē ē falsus. doc. nostri q-
rūt nūqd
excusent illi q veniūt p-
ra legē p-
cepti respectu
cōsuetudis. et inf alia p-
cludit sic. q vbi lex p-
cepti ē recepta ab aliq? q seruāt illā. alij non
seuantes peccāt. vt p-
cludit p-
doc. i. c. j. d-
treug.
et pa. i. c. cū iā dūdū. d-
pben. in. c. qz circa. d-
con
sang. et affinita. s-
magna p-
chianitatis tra-
dūt sepulture p-
uitos i patibulo. ergo non tra-
dētes peccāt. uno i-
fideles suāt h. qz vt d-
sunt
plures chianis. Preterea i sacramētalib? nō
potest iduci p-
suetudo nisi p-
currat certa scien-
tia pape et tollerātia. gl. ē sing. in. c. viraūt. de
secr. nupt. et vbi lex improbat p-
suetudinē. ad
inducēdū p-
suetudinē cōtra illā legē requirē ex-
pressus p-
sensus p-
ncipis. Jo. an. i. additōnib?
speculi. i. ti. d-
istru. editi. s-
compēdiose. s-
sed
nunqd. quē refert Car. Alexādrī. i. c. l. xj. dist.
Dom. i. c. cū d-
bñficio. de pben. in. vi. d-
t sic.
Nota bñ h-
dictū Jo. an. q p-
suetudo p-
ra p-
hibitiōem pape. et maxime si est decretū pape
nō valz q-
cūqz tempe sit obseruata. nisi def-
sciētia et exp-
sus cōsensus pape. p qd habes i
tellectū ad gl. iij. dist. s-
leges. q tener q p-
sue-
tudo nō valz cōtra legē sine exp-
so p-
sensu p-
ncipis. s-
ter. in. c. i. eccl-
astico. xij. q. ij. p-
hibet
exp-
sne chianis denegēt eccl-
astica sepul-
tura. s-
cōsuetudo nō valz postq nō appa-
ret de exp-
so p-
sensu p-
ncipis. Sequit ergo q
illi q seruāt talē cōsuetudinē faciāt cōtra ca-
nones precipientes contrariū. et ideo dicit Al-
chidi. in. c. violatores. xxv. q. i. p-
illū text. q q
venit contra canones sine causa rationabili.
vel in casu nō concesso. peccat mortaliter qñ
canon est p-
cepti. et ab eis nō est t-
uandū. c.
prima. xxv. q. i. c. celebratē. de consecra. dist.

ij. et concludit q venire contra canones et cer-
ta scientia est mortale peccatū. cū possit ex cō-
cari. in. c. nulli. x. dist. d-
Alchidi. q duob?
modis quis transgredit decreta apostolica. sci-
licet aut ipsa reprobando et ex contemptu as-
serendo ipsa nō esse seruanda. s-
sapit heresim.
et qui facit hoc est ipso iure excommunicatus. aut nō
obseruādo credit tamen illa esse obseruanda.
hoc nō sapit heresim. et q hoc facit nō est ipso
iure excommunicatus. licet peccet mortaliter. Et d-
aliquis ex contemptu delinquere qui omittit
agere id ad quod tenetur. vt quia cōmittit ali-
qd qd in se est illicitū. c. ad ei. v. dist. et ibi Ale-
xādrī. in notabilibus. Preterea leges non de-
bent esse ludibrio. l. si. ff. ne qd i loco pub. et sic
esser in p-
tate subditoz allegare aliquā occasi-
onē et cōtrauenire legi. et lex prohibens simpli-
citer p homines aliquid fieri. videtur prohibe-
re actum siue fiat dolose siue ex temeritate. c. a
subdiaconib? xxvij. dist. et ibi p doctores. Et
sic ex oib? dictis cōcludo p cōclusionē p me
facta qz denegantes veniūt cōtra legē nature.
diuinā. hūanā. charitatem. et bonos mores.
nec curo tangere vtrū etiā nemine peccet. vt qd
est forē et paup suspensus in patibulo. vel
alio respectu nō est q petat. vtz iusticiarij isto
casu teneantur illū facere sepeliri. quia de hoc
nō fui interrogatus. solū scripsi sup casu de quo
sepissime fui requisitus vt respōderē. et ita mi-
hi de iure videtur et cōsciētia mea me remor-
det si dicerem cōtrariū. et quia ista pars est tu-
rior respectu aie. quia etiā si casus est dubius
debemus eligere partem tutiorem p iura tria.